

שאלון הדין המהותי אפריל 25 (גרסה 1)

1. בחברת "נהלל" יש שני סוגי מניות. בעלי המניות שמחזיקים במניות מסוג A מעוניינים לבצע שינוי בתקנון חברה שפוגע בזכויותיהם של בעלי המניות מסוג B. מה הדין?

- מכיוון שהשינוי המבוקש פוגע בזכויותיהם של בעלי המניות מסוג B, הרי שהשינוי אינו אפשרי.
- ניתן לבצע שינוי כאמור ובלבד שניתן אישור של רוב רגיל באסיפה הכללית ואין הוראה אחרת בתקנון החברה או בחוזה אחר של החברה שקובעת אחרת.
- מכיוון שהשינוי פוגע בזכויותיהם של בעלי המניות מסוג B, אזי נדרש אישור של לפחות 3/4 מבעלי המניות באסיפה הכללית.
- כדי לבצע שינוי כאמור נדרש לקבל אישור של אסיפת אותו הסוג (B), אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון.**

התשובה הנכונה היא ד'

סעיף 20 לחוק החברות, התשנ"ט-1999

שינוי תקנון

20. (א) חברה רשאית לשנות את תקנונה בהחלטה שהתקבלה ברוב רגיל באסיפה הכללית של החברה, אלא אם כן נקבע בתקנון כי דרוש רוב אחר או אם נתקבלה החלטה כאמור בסעיף 22. (ב) נקבעה בחוק זה הוראה שניתן להתנות עליה, או נקבעה הוראה בתקנון לפיה דרוש רוב מסוים לשינוי הוראות התקנון, כולן או מקצתן, לא תהא החברה רשאית לשנות את ההוראה האמורה אלא בהחלטה שתתקבל באסיפה הכללית באותו רוב מסוים או ברוב המוצע, לפי הגבוה מבין השניים. (ג) היו מניות החברה מחולקות לסוגים, לא יעשה שינוי בתקנון שיפגע בזכויותיו של סוג מניות ללא אישור אסיפת אותו סוג, אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון; לענין קבלת החלטות באסיפת סוג יחולו הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), בשינויים המחויבים. (ד) על אף הוראות סעיף זה, שינוי בתקנון המחייב בעל מניה לרכוש מניות נוספות או להגדיל את היקף אחריותו, לא יחייב את בעל המניה ללא הסכמתו.

יישום:

כאשר לחברה יש שני סוגי מניות (A ו-B) ובעלי מניות מסוג אחד רוצים לבצע שינוי אשר תוצאתו פגיעה בבעלי המניות מהסוג האחר, עליהם לעשות את השינוי בהתאם להוראות התקנון. במקרה דנן, אין לחברה כיום הוראה בתקנון ולכן עליהם להתקין את ההוראה. היות וההוראה המבוקשת היא פוגענית, קרי פגיעה ישירה בבעלי מניות מסוג מסוים (במקרה דנן B), על ההחלטה להתקבל **באסיפת סוג בלבד**, ונדרש כי ההחלטה תתקבל ברוב בעלי המניות מאותו הסוג הנפגע. טרם קניית מניות בחברה, אדם או מי מטעמו (בעל מקצוע) קורא את הוראות התקנות, כאשר התקנון מפרט את הוראות הליבה אשר נקבעו בחקיקה ובפסיקה. חלק מתפקידו של התקנון – לייצר שקיפות, להסדיר סמכויות בין מקבלי ההחלטות בחברה ולאזן בין פערי הכוחות לשם מניעת קיפוח המיעוט. אדם קונה מנייה היום, האם בעוד חודש הגיוני כי לאחר קבלת התמורה החברה תקבל החלטה המורידה את ערכה של המנייה ללא הסכמתו? הרי הקונה הסתמך על הוראות התקנון.

2. יצחק לקח הלוואה מחברו יעקב לשם רכישת רכב ורשם משכון לטובתו על הרכב. הכסף לא הספיק לתשלום עבור הרכב, ולפיכך פנה לחברת ביטוח לשם קבלת הלוואה נוספת. חברת הביטוח היתנתה את מתן הלוואה במישכון הרכב לשם הבטחת הלוואה ויצחק מסכים לכך. מה הדין?

- לא ניתן למשכן נכס שכבר ממושכן לאחר.
- על יצחק לקבל את הסכמת יעקב למישכון הרכב לחברת הביטוח.
- יצחק רשאי למשכן את הרכב לחברת הביטוח ללא קבלת הסכמת יעקב. אם לא יחזיר יצחק את ההלוואות זכותו של יעקב קודמת לזו של חברת הביטוח.**
- יצחק רשאי למשכן את הרכב לחברת הביטוח ללא קבלת הסכמת יעקב. אם לא יחזיר יצחק את ההלוואות, יעקב וחברת הביטוח יתחלקו בתמורת מכירת הרכב באופן יחסי לגובה הלוואותיהם.

התשובה הנכונה היא ג'
סעיף 6 לחוק המשכון, התשכ"ז-1967

מישכון נוסף

6. (א) החייב רשאי לשעבד את הנכס הממושכן במישכון נוסף בלי נטילת רשות מאת הנושה; אולם נושה נוסף לא יוכל להיפרע מן המשכון אלא לאחר שסולק החיוב שהובטח במישכון שלפניו; והכל באין קביעה אחרת בהסכם המישכון הקודם.
(ב) בהסכמת הנושה רשאי החייב לשעבד את הנכס הממושכן במישכון נוסף שדרגתו תהיה שווה לדרגת המישכון של אותו נושה או עדיפה ממנה.

יישום:

בהתאם לס' 6(א) - שעבוד הנכס הממושכן ללא הסכמת הנושה הראשון, תנאים:
1. הנכס הממושכן שוויו עולה על החוב לנושה הראשון.
2. העדיפות לפירעון החוב מהנכס תהא לנושה הראשון.
התנאים כפופים לכך כי הצדדים למשכון הראשוני (נושה 1 והחייב) לא קבעו בהסכם המשכון תנאים אחרים.
בהתאם לס' 6(ב) שעבוד הנכס הממושכן בהסכמת הנושה הראשון הצדדים יכולים לשנות את סדר הנשייה והגבייה, דהיינו, ניתן לקבוע כי העדיפות לפירעון מהנכס תהא לנושה השני.
במקרה דנן: יצחק (החייב) לקח הלוואה מיעקב (נושה 1) לצורך רכישת רכב (הנכס הממושכן). היות והנכס הממושכן שוויו מעל ההלוואה שניתנה "הכסף לא הספיק לתשלום" (להלן: "תנאי 1 לס' 6(א)"), החייב פנה לקבלת הלוואה מחברת ביטוח (נושה 2).
אין בנתוני האירוע התניה הסכמית (הסכם המשכון) בין החייב לנושה 1 לכן אנחנו צריכים לקיים את התנאים המפורטים לעיל בס' 6(א).

3. מירית שכרה מאלונה דירת מגורים לשנה אחת. החוזה כולל ברירה (אופציה) להארכתו לתקופה של שנה אחת נוספת ואולם החוזה אינו קובע מתי יש להודיע על הברירה לצד השני.
כמה זמן לפני תום תקופת השכירות יש להודיע על הרצון לקיים את הברירה?

- א. לא יאוחר מ- 60 ימים לפני סוף התקופה.
- ב. לא יאוחר מ- 90 ימים לפני סוף התקופה.
- ג. **אם הברירה לטובת המשכיר – לא יאוחר מ- 90 ימים לפני סוף התקופה, ואם הברירה לטובת השוכר – לא יאוחר מ- 60 ימים לפני סוף התקופה.**
- ד. אם הברירה לטובת המשכיר – לא יאוחר מ- 60 ימים לפני סוף התקופה, ואם הברירה לטובת השוכר – לא יאוחר מ- 90 ימים לפני סוף התקופה.

התשובה הנכונה היא ג'
סעיף 25 לחוק השכירות והשאלה, התשל"א-1971

הארכת תקופת השכירות

25. (א) המשכיר יודיע לשוכר, זמן סביר לפני תום תקופת השכירות לפי חוזה השכירות למגורים, אם ברצונו להאריך את תקופת השכירות ובאילו תנאים.
(ב) היתה למשכיר ברירה להארכת תקופת השכירות לפי חוזה השכירות למגורים, יודיע לשוכר, לא יאוחר מ- 90 ימים לפני תום תקופת השכירות, אם ברצונו לקיים את הברירה, ורשאי המשכיר לקיים את הברירה רק אם נקבעו בחוזה, מראש, תנאים לעניין תקופת ההארכה, ובכפוף לאותם תנאים.
(ג) היתה לשוכר ברירה להארכת תקופת השכירות לפי חוזה השכירות למגורים, יודיע למשכיר, לא יאוחר מ- 60 ימים לפני תום תקופת השכירות, אם ברצונו לקיים את הברירה.

יישום:

משכיר – הוא בעל הנכס (אלונה), אשר מקנה לאדם אחר זכות להחזיק ולהשתמש בנכס **שוכר** – הוא אדם אשר מקבל את הנכס להחזקתו (מירית) לשם שימוש, תמורת תשלום.
מושכר – הוא הכינוי שנהוג להשתמש בו ביחס לנכס מושא הסכם השכירות.
מנתוני האירוע עולה כי קיימת הוראה לעניין אופציה להארכת השכירות לשנה נוספת, אך מנתוני האירוע עולה כי ההוראה חסרה למי שמורה האופציה (משכיר או שוכר).
לאור הוראות הסעיף לעיל:
הכלל- על המשכיר חלה החובה להודיע לשוכר זמן סביר לפני תום תקופת השכירות האם ברצונו להאריך את תקופת השכירות **(האין אופציית הארכה)**.

כאשר קיימת אופציה אך הוראותיה סתומות באשר למקבל ההחלטה למימוש הארכה, הרי כי עלינו לשלב את הרציונל המצוי בתתי הסעיף המצורף (ב-ג).
לאומר האמור, חלופה ג' הנכונה ביותר.

4. בעקבות אישורה של תכנית בניין עיר חדשה טוען ראובן כי מקרקעין בבעלותו נפגעו, אף על פי שלא יועדו להפקעה, וכי הוא מעוניין בפיצוי. הוועדה המקומית סבורה שאין לפצות את ראובן.
איזה מבין המשפטים הבאים נכון?

- א. **על ראובן להוכיח שהתוכנית פגעה בשווי מגרשו, ואם הוכיח זאת על הוועדה המקומית להוכיח שמדובר בפגיעה מן הסוג שאינו מקנה פיצוי וכי הפגיעה סבירה ואין זה צודק לפצות בגינה.**
- ב. **על ראובן להוכיח שהתוכנית פגעה בשווי מגרשו, ואם הוכיח זאת, על הוועדה המקומית להוכיח שמדובר בפגיעה מן הסוג שאינו מקנה פיצוי. אם הוועדה המקומית הוכיחה זאת, על מנת לזכות בכל זאת בפיצוי על ראובן להוכיח כי הפגיעה אינה סבירה וכי זה צודק לפצות בגינה.**
- ג. **על מנת לזכות בפיצוי על ראובן להוכיח שהתוכנית פגעה בשווי מגרשו בשיעור של 15% לפחות מערכו.**
- ד. **מאחר שהמגרש נותר כולו בבעלות ראובן, לא נפגעה זכות הקניין שלו והוא אינו זכאי כלל לפיצוי.**

התשובה הנכונה היא א'
סעיפים 197, 200 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, דנ"א 1333/02 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, רעננה נ' הורוויץ

תביעת פיצויים

197. (א) נפגעו על ידי תכנית, שלא בדרך הפקעה, מקרקעין הנמצאים בתחום התכנית או גובלים עמו, מי שביום תחילתה של התכנית היה בעל המקרקעין או בעל זכות בהם זכאי לפיצויים מהוועדה המקומית, בכפוף לאמור בסעיף 200.
(ב) התביעה לפיצויים תוגש למשרדי הוועדה המקומית תוך שלוש שנים מיום תחילת תקפה של התכנית; שר הפנים רשאי להאריך את התקופה האמורה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, אף אם כבר עברה התקופה.

פטור מתשלום פיצויים

200. (א) לא יראו קרקע כנפגעת אם נפגעה על ידי הוראה שבתכנית הנמנית עם אחת ההוראות המפורטות להלן ובלבד שהפגיעה אינה עוברת את תחום הסביר בנסיבות הענין ואין זה מן הצדק לשלם לנפגע פיצויים:
(1) שינוי בתחום אזורי ובתנאי השימוש בקרקע שבהם;
(2) קביעת המירווח מסביב לבנינים וביניהם;

דנ"א 1333/02 הוועדה המקומית לתכנון ובניה, רעננה נ' הורוויץ

ועדה מקומית לתכנון ולבניה חויבה בפיצוי המשיבה בשל פגיעה במקרקעיה ע"י תכנית וטענה כי עומד לה פטור לפי סעיף 200 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, המקנה לרשות פטור מפיצוי, בין השאר מקום שבו הפגיעה במקרקעין "אינה עוברת את תחום הסביר בנסיבות הענין". על דעת כל השופטים אשר ישבו בדיון הנוסף הוחלט לדחות את העתירה ולקבוע כי על הוועדה לפצות את המשיבה.
סעיף 200 לחוק מהווה חריג לכלל הבסיסי הקבוע בסעיף 197 לחוק. הסעיף קובע, כי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פטורה מתשלום פיצויים בהתקיים שלושה תנאים מצטברים:
(א) הפגיעה הנגרמת על ידי התכנית נמנית עם אחד מ-11 סוגי מקרים הקבועים בסעיף 200 לחוק;
(ב) הפגיעה "אינה עוברת את תחום הסביר בנסיבות הענין" (להלן: תנאי הסבירות);
(ג) "אין זה מן הצדק לשלם לנפגע פיצויים" (להלן: תנאי הצדק).
ההלכה – על התובע חל נטל ההוכחה כי התוכנית פגעה בשווי קניינו. על הוועדה חל נטל ההוכחה בעניין שלושה התנאים המצטברים המנויים בס' 200 לחוק המהווה כחריג לתשלום הפיצויים.

יישום:

חלופה א' נכונה, בהיותה ההלכה בעניין נטל ההוכחה.
חלופה ב' לא נכונה, בהיותה סותרת את ההלכה.
חלופה ג' לא נכונה, אין דרישה להוכחה אחוז מסויים בשווי בעניין זה.

חלופה ד' לא נכונה, בהתאם לס' 197 לחוק, הפיצוי ניתן לנפגע שלא מהפקעה.

סעיף 197 לחוק התכנון והבניה מקנה זכות לפיצוי כאשר נגרמה פגיעה במקרקעין כתוצאה מאישור תכנית, גם אם לא מדובר בהפקעה. הזכות לפיצוי מתקיימת כל עוד מדובר בפגיעה במקרקעין שנמצאים בתחום התכנית או גובלים עמה, ונעשית תוך 3 שנים ממועד תחילתה של התכנית.

סעיף 200 קובע חריג לזכות לפיצוי – הוועדה המקומית פטורה מתשלום פיצוי אם התקיימו 3 תנאים מצטברים:

1. מדובר באחד מסוגי הפגיעות המפורטות בסעיף.
2. הפגיעה אינה חורגת מהסביר.
3. אין זה צודק לפצות בגינה.

כמו כן, בפסה"ד נקבע במפורש כי נטל ההוכחה לגבי עצם הפגיעה בשווי מוטל על הנפגע ואילו הוועדה המקומית נושאת בנטל להוכיח את קיומם של שלושת תנאי סעיף 200 כדי להימנע מתשלום פיצויים.

5. פלוני הורשע בפלילים לראשונה ונגזר עליו ביום 1.2.2023 עונש של 3 שנות מאסר בפועל, ו-6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת אלימות מסוג "פשע" למשך שנתיים. ביום 1.3.2023 התייצב פלוני לריצוי עונשו בבית הסוהר.

מתי תסתיים תקופת התנאי?

- א. שנתיים מיום 1.2.2023.
- ב. **שנתיים מיום שחרורו ממאסר.**
- ג. שנתיים מהמועד האחרון להגשת ערעור על גזר הדין.
- ד. שנתיים מיום 1.3.2023.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיף 52 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ע"פ 4180/92 מדינת ישראל נ' נעים

מאסר על תנאי

52. (ג) תקופת התנאי תתחיל ביום מתן גזר הדין ואם הנידון נושא אותו זמן עונש מאסר - ביום שחרורו מן המאסר; אולם תקופה שאסיר נמצא בה מחוץ לבית הסוהר בשל שחרור בערובה מכח סימן ב' בפרק ג' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, בשל חופשה מיוחדת או מכח סימן 11 לפרק ו', יראו אותה כתקופת תנאי מצטברת לתקופת התנאי שקבע בית המשפט; והכל כשבית המשפט לא הורה אחרת.

ע"פ 4180/92 מדינת ישראל נ' נעים

פסק הדין חוזר בין השאר על התכלית המנויה בסעיף 52 המפורט לעיל, הרי כי תקופת התנאי תכליתה להציב את המורשע בתקופת מבחן ולהרתיעו מביצוע עבירה נוספת (בהתאם להוראות התנאי) כאשר זה משתלב בחברה.

עוד נקבע, כי כאשר אדם מורשע בעונש מאסר בפועל ובנוסף ניתן לו עונש על תנאי, תקופת התנאי תתחיל מיום שחרורו מריצוי המאסר בפועל.

יישום:

סעיף 52(ג) לחוק העונשין קובע כי ברירת המחדל היא שתקופת התנאי מתחילה ביום מתן גזר הדין. עם זאת, כאשר הנידון מרצה באותו זמן עונש מאסר בפועל, תחילת תקופת התנאי תידחה ליום שחרורו ממאסר.

בפסה"ד חודדה פרשנות סעיף זה:

המערער טען כי תקופת התנאי צריכה להימנות ממועד גזר הדין, שכן המאסר בפועל והמאסר על תנאי נגזרו יחד.

בית המשפט דחה את הטענה וקבע שהכוונה במילים "נושא אותו זמן" היא למקרה שבו הנידון נמצא במאסר בפועל, ולכן תחילת תקופת התנאי תידחה לסיום ריצוי העונש.

6. יובל שהה במעצר מאחורי סורג ובריה במשך 6 חודשים ולאחר מכן שהה במעצר בית בפיקוח אלקטרוני במשך 8 חודשים, וכעת עומד להיגזר דינו לאחר שהורשע בדין בגין עבירת פשע חמורה. **כמה חודשים ינוכו בכל מקרה מעונש המאסר בפועל שיושת על יובל?**

- א. 6 חודשים.
- ב. 10 חודשים.
- ג. 8 חודשים.
- ד. 14 חודשים.

התשובה הנכונה היא א'

סעיף 43 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל

חישוב תקופת מאסר

43. מי שנידון למאסר תיחשב תקופת מאסרו מיום גזר הדין, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת; היה הנידון משוחרר בערובה אחרי גזר הדין, לא יבואו ימי שחרורו במנין תקופת העונש.

ע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל

"בדין הישראלי אין הוראת חוק המחייבת את בית המשפט לנכות את ימי מעצרו של נאשם שהורשע בעבירה, מתקופת המאסר שהוטלה עליו בגזר הדין. ברירת המחדל הסטטוטורית בסוגיית ניכוי ימי המעצר מופיעה בסעיף 43 לחוק העונשין, אשר קובע כי "מי שנידון למאסר תיחשב תקופת מאסרו מיום גזר הדין, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת". חרף האמור, כבר בשנותיה הראשונות של המדינה התפתחה פרקטיקה שיפוטית של התחשבות בתקופת המעצר בעת גזירת העונש"

אשר למחלוקת בעניין ניכוי ימי המעצר – לפי סעיף 43 לחוק העונשין, ובהתאם להלכה הפסוקה, רשאי בית המשפט הגוזר דינו של נאשם, להורות כי מאסרו של הנאשם יחל ממועד מעצרו, אולם אין ניכוי אוטומטי

הדגשה: בהמ"ש השאיר את האפשרות לניכוי התקופה למקרים מיוחדים התחשבות במשך התקופה (ארוכה ולא סבירה) שבה הנאשם היה במעצר בפיקוח אלקטרוני. ההתחשבות תהא בשלב גזר הדין. (לצורך החידוד, בשלב זה נקרא נאשם מורשע).

יישום:

מנתוני האירוע עולה כי, יובל שהה במעצר בפועל 6 חודשים ולאחר מכן שהה במעצר באמצעות פיקוח אלקטרוני 8 חודשים נוספים. הדגשה: ס' 43 לחוק – לא נותן לנו פתרון לקיזוז מעצרו בפועל או למעצרו באמצעי פיקוח אלקטרוני, היות וקיזוז מעצרו הינו יציר נוהג פסיקתי. בפסיקה דלעיל, נקבע כי הרציונל לקיזוז ימי מעצר בפועל לא מתקיים במעצר בפיקוח אלקטרוני, לכן הקיזוז יעשה רק לימי המעצר בפועל.

7. **מהם כל ההליכים שבהם יכול לנקוט נפגע מפרסום לשון הרע כנגד המפרסם, ובאיזה סדר?**

- א. תביעה אזרחית בלבד. רק המדינה יכולה להגיש קובלנה פלילית כנגד המפרסם במועד לפי החלטתה.
- ב. תביעה אזרחית וקובלנה פלילית. את הקובלנה הפלילית ניתן להגיש רק לאחר שהוגשה תביעה אזרחית כנגד המפרסם.
- ג. תביעה אזרחית וקובלנה פלילית. את התביעה האזרחית ניתן להגיש רק לאחר שהוגשה קובלנה פלילית כנגד המפרסם.
- ד. **תביעה אזרחית וקובלנה פלילית. הנפגע רשאי להגיש את שתיהן באותו המועד או בסדר לפי רצונו.**

התשובה הנכונה היא ד'

סעיפים 7, 8 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965

לשון הרע – עוולה אזרחית

7. פרסום לשון הרע לאדם או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית, ובכפוף להוראות חוק זה יחולו עליה הוראות הסעיפים (2) עד 15, 55ב, 58 עד 61 ו-63 עד 68 לפקודת הנזיקין האזרחיים, 1944.

קובלנה

8. עבירה בשל לשון הרע לפי חוק זה תהא בין העבירות שבהן רשאי הנפגע להאשים על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט.

יישום:

ראו כי בהתאם לסעיפים המצורפים לעיל, אין כל מניעה או חובה פרוצדורלית להגשת תובענה אזרחית או פלילית.
 *ניתן להגישם ביחד ולחוד בכפוף לתקופת ההתיישנות המתאימה ובכפוף לעילות הקובלנה (היות ואדם יחיד יכול להגיש קובלה בעילות ובחוקים ספציפיים).

8. נציגות בית משותף מעוניינת בזיפות הגג המשותף, שנדרש לשם מניעת חדירת מים מהגג לדירה שבקומה העליונה. בבית המשותף 6 דירות: 3 דירות קטנות בקומת הקרקע בגודל רצפה של 60 מ"ר כל אחת, 2 דירות בינוניות בקומה האמצעית בגודל רצפה של 90 מ"ר כל אחת ודירה אחת גדולה בגודל רצפה של 180 מ"ר בקומה העליונה שמתחת לגג המשותף.
בהיעדר קביעה אחרת בתקנון הבית המשותף, כיצד יחולק התשלום עבור הזיפות בין בעלי הדירות?

- בעלי דירה קטנה ישלם 1/9 מהתשלום, בעלי דירה בינונית ישלם 1/6 מהתשלום ובעלי הדירה הגדולה ישלם 1/3 מהתשלום.
- כל בעלי דירה ישלם 1/6 מהתשלום.
- בעלי הדירה הגדולה ישלם את מלוא התשלום.
- יש חובה לקיים אסיפה כללית של כל הדיירים ובסמכותה לקבוע ברוב קולות כיצד יחולק התשלום.

התשובה הנכונה היא א'

סעיף 58 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969

נשיאת הוצאות

58. (א) בעל דירה חייב להשתתף בהוצאות הדרושות להחזקתו התקינה ולניהולו של הרכוש המשותף ולהבטחת השירותים המחוייבים על פי דין או המקובלים על פי הנהג, לפי יחס שטח רצפת דירתו אל שטח הרצפה של כל הדירות שבבית המשותף, זולת אם נקבע בתקנון שיעור השתתפות אחר; לענין זה, "החזקה תקינה" – שמירה על מצבו של הרכוש המשותף כפי שהיה בעת גמר הבניה, לרבות שיפורים שבוצעו בו לאחר מכן בהסכמת בעלי הדירות.

יישום:

ראו, כי מנתוני השאלה עצמה נאמר כי אין הוראה **בתקנון המוסכם** לעניין התשלום יש ללכת לפי הוראות החוק או התקנון המצוי של הבית המשותף.

9. עמיר הוא עו"ד ותיק בתחום דיני המשפחה ובעלי משרד הממוקם בתל-אביב. אל משרדו הגיע בבוקר יום ראשון שחר, שהתלונן בפניו בסודיות על אלימות שחוזה מצד אשתו בביתם המשותף. עמיר יידע באופן מיידי את שחר על אפשרותו לפנות לגורמי הטיפול לקבלת סיוע, ותיעד בכתב את היידוע. על מנת לוודא שהסיוע יינתן לשחר במהירות האפשרית, עמיר העביר את פרטי האירוע לחברתו הקרובה, אשר עובדת במחלקה לשירותים חברתיים.
מה הדין?

- עמיר פעל כדין כשיידע את שחר על אפשרותו לפנות לגורמי טיפול לקבלת סיוע, אך עבר על כללי האתיקה כשהעביר את פרטי האירוע לחברתו ללא הסכמתו המפורשת של שחר.
- עמיר פעל כדין כשיידע את שחר על אפשרותו לפנות לגורמי טיפול לקבלת סיוע, ופעל כדין כשהעביר את פרטי האירוע לחברתו, שכן מדובר בעובדת של אחד מגורמי הסיוע המנויים בחוק.
- עמיר פעל שלא כדין כשיידע את שחר על אפשרותו לפנות לגורמי טיפול לקבלת סיוע. במקום זאת, היה עליו לדווח באופן מיידי על האירוע לגורמי הסיוע המנויים בחוק.
- עמיר פעל שלא כדין כשיידע את שחר על אפשרותו לפנות לגורמי טיפול לקבלת סיוע, אך פעל כדין כשהעביר את פרטי האירוע לחברתו במחלקה לשירותים חברתיים לצורך זירוז הטיפול.

התשובה הנכונה היא א'

סעיפים 2 עד 4 לכללים למניעת אלימות במשפחה (יידוע בידי עורכי דין), התשס"ג-2002, סעיף 19 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986

יידוע על אפשרות לפנות לגורמי טיפול

2. עורך דין, שנדרש לידע אדם לפי הוראות סעיף 11א(ב) לחוק –
(1) יידע את האדם על כך שבאפשרותו לפנות לגורמי טיפול לקבלת סיוע;
(2) ייתן לאדם כתובות ומספרי טלפון של גורמי הטיפול הקרובים למקום מגוריו, לפי רשימות שיעביר משרד המשפטים ללשכת עורכי הדין מזמן לזמן ושיופצו על ידה.

תיעוד פעולות היידוע

3. עורך דין יתעד בכתב את הפעולות שעשה לביצוע סעיף 11א(ב) לחוק, כאמור בתקנה 1; התייעוד יהיה ערוך לפי הטופס שבתוספת.

שמירת דינים

4. אין בכללים אלה כדי לגרוע מסעיף 19 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986.

שמירת סודיות

19. עורך דין ישמור בסוד כל דבר שיובא לידיעתו בידי לקוח או מטעמו, תוך כדי מילוי תפקידיו, זולת אם הסכים הלקוח במפורש אחרת; הוראה זו אינה חלה על גילוי בהליך משפטי, חקירה או חיפוש שאינו חסוי על פי סעיף 90 לחוק.

יישום:

ראו כי מנתוני האירוע עולה כי, עו"ד נתן ייעוץ משפטי ללקוח הלקוח הגיע למשרדו. בנוסף, דרישת הכתב מתקיים, אך היידוע אדם כמפורט בכלל 2 הינו ידוע של הלקוח בלבד.
עוד מנתוני האירוע, עו"ד לא בקשת את הסכמתו הפורשת של הלקוח להעברת המידע הסודי והחסוי שנתן הלקוח.
באמירת אגב, ראו כי יש לשלב בין כללים ובמיוחד כאשר סעיף מפנה לסעיף אחר (הן בחקיקה נפרדת והן באותו החוק או הכלל).

10. גיין, אחות מוסמכת מאוניברסיטה אמריקאית, הגיעה כתיירת לביקור בישראל על רקע התעניינותה ביהדות. רעות, אזרחית ישראל, חברתה הטובה של גיין, ביקשה ממנה לסייע בטיפול בסבתה תמורת שכר במהלך ביקורה בפריז לשבוע. בתום השבוע, הגיעו גיין והסבתא לאסוף את רעות משדה-התעופה, אולם שוטרים שגילו את עניין העסקתה של גיין ללא אישורים, הגיעו לשדה-התעופה ועיכבו אותה לתחקור. לצד זאת, מנעו את כניסתה של רעות לישראל עד השלמת החקירה.
מה הדין?

- מוותר למנוע את העסקתה של גיין בישראל, אך אסור למנוע את כניסתה של רעות לישראל.**
- גיין אחות מוסמכת ואסור לפגוע בחופש העיסוק שלה, אולם רעות הפרה את החוק ומוצדק לעכב את כניסתה לישראל.
- השוטרים פעלו כדין.
- גיין אחות מוסמכת ואסור לפגוע בחופש העיסוק שלה. עיכובה של רעות מחוץ לישראל נעשה שלא כדין.

התשובה הנכונה היא א'

סעיף 3 לחוק יסוד: חופש העיסוק, סעיפים 6, 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו

חופש העיסוק

3. כל אזרח או תושב של המדינה זכאי לעיסוק בכל עיסוק, מקצוע או משלח יד.

יציאה מישראל וכניסה אליה

6. (א) כל אדם חופשי לצאת מישראל.
(ב) כל אזרח ישראלי הנמצא בחוץ לארץ זכאי להיכנס לישראל.

פגיעה בזכויות

8. אין פוגעים בזכויות שלפי חוק-יסוד זה אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו.

יישום:

ראו כי ג'יין אינה אזרחית או תושבת ישראל ס' 3 לחוק יסוד חופש העיסוק לא חל עליה לא חייבים לאשר לה לעסוק בעיסוק משלוח ידה.
ראו כי רעות אזרחית ישראל והשוטרים מנעו את כניסתה מאסור להם למנוע ממנה כניסה כאמור בס' 6 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. כך גם, ללא הסמכה מפורשת או חקיקה (אשר לא נזכרת באירוע שהיה לשוטרים) הרי כי אסור להם למנוע את כניסתה והם מפריס את ס' 8 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.
הערה: ראו במהותי כי באין שאלה מפורשת חובה לפנות לחלופות לצורך בחינת השאלה מה רוצים או מבקשים ממני?

11. ג'ורג' זכאי לעלות לישראל לפי חוק השבות. ג'ורג', שכל חייו גר בלונדון, מכר את כל רכושו באנגליה, נפרד ממלוויו בשדה התעופה כשהוא מכריז שהוא עולה לישראל ובכוונתו לחיות בה את שארית חייו, ועלה עם משפחתו וכל חפציו על מטוס הטס לישראל. ג'ורג' הגיע לישראל, קיבל תעודת זהות ישראלית ותעודת עולה, ואחרי שבוע נפטר. נתגלע סכסוך בנוגע לעיזבונו.
מה הדין?

- א. בית המשפט בישראל ידון בעיזבונו של ג'ורג' ויחיל עליו את הדין האנגלי.
- ב. **בית המשפט בישראל ידון בעיזבונו של ג'ורג' ויחיל עליו את הדין הישראלי.**
- ג. בית המשפט בישראל יימנע מלדון בעיזבונו של ג'ורג' היות שג'ורג' אינו יכול להיחשב תושב ישראל לאור פרק הזמן הקצר שהתגורר בה.
- ד. בית המשפט בישראל ידון בעיזבונו של ג'ורג' רק אם קיימים בישראל מקרקעין בבעלותו.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיף 137 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965, ע"א 587/85 תמר יוסף שטרק נ' ברוך בירנברג

ברירת הדין

137. על הירושה יחול דין מושבו של המוריש בשעת מותו, חוץ מן האמור בסעיפים 138 עד 140.

ע"א 587/85 תמר יוסף שטרק נ' ברוך בירנברג

בית המשפט העליון פסק:

- א. נטל ההוכחה בדבר קיום פגמים בצוואה רבץ על המערער, שהתנגדה לקיום הצוואה, אך היא לא הביאה כל ראיה משכנעת לאימות טענותיה ועל-כן לא הרימה את הנטל.
- ב. העובדה שהמנוח היה אזרח גרמניה והיה רשום בארץ רק כתייר או כתושב ארעי איננה בעלת חשיבות לגבי השאלה אם הוא תושב קבוע בארץ בפועל.
- ג. (1) מכוח סעיף 1(ב) לחוק אכיפת פסק-חוק, תשי"ח-1958, כדי שפסק הדין הגרמני יוכר לצורך הדיון בבית המשפט המחוזי, על-אף העדרו של חיוב העולה מהסכם בינלאומי בין ישראל למערב גרמניה, צריך היה בית המשפט להשתכנע, שמן הדין והצדק לעשות כן.
- (2) לעניין משמעותו של המושג "מין הדין והצדק" בסעיף 11(ב) לחוק אכיפת פסקי-חוק, ניתן להיעזר בסייגים המנויים בסעיף 6 לחוק.
- (3) במקרה דנן הושג פסק הדין הגרמני במירמה נוכח הכתובת המטעה של המנוח שמסרה המערער וכן נוכח דבריה שלמנוח אין רכוש מחוץ לגרמניה; כמו כן לא ניתנה למשיב 1 אפשרות לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו לפני בית המשפט בגרמניה, ובעת הגשת התביעה בבית המשפט הגרמני היה משפט תלוי ועומד באותו עניין בישראל. מכאן שלא היה מקום לקבל את פסק הדין הגרמני בעת הדיון בבקשה לקיום הצוואה שהוגשה לבית המשפט המחוזי.

יישום:

פסק הדין מיישם את הוראותיו של ס' 137 לחוק הירושה, לפיו על ירושה יחול דין מושבו של המוריש בשעת מותו. ראו "מושבו" – מתייחס מקום בו ניהול את מרכז חייו בהתאם למבחן הזיקות. "בשעת מותו" – הכוונה למועד בו נבחן איכן התנהל מרכז חייו. בעניינו, ג'ורג' מכר את כל רכושו באנגליה ועלה עם משפחתו וכל רכושו לישראל ואף קיבל תעודת זהות ותעודת עולה. לאור האמור, מרכז חייו בהתאם למבחן הזיקות (בשעת מותו) היה בישראל.

12. אורית משכה ביום 31.12.2023 שיק לפקודת אמיר שמועד פירעונו לאותו היום. אמיר היסב באותו היום את השיק לחגית. בו ביום הופקד השיק ולא כובד על ידי הבנק הנמשך. חגית רוצה להגיש תביעה נגד אורית ואמיר.
מהו המועד האחרון להגשת התביעה נגדם?

- א. 31.12.2030 נגד שניהם.
- ב. 31.12.2025 נגד אמיר ו-31.12.2030 נגד אורית.
- ג. 31.12.2024 נגד שניהם.
- ד. 30.6.2024 נגד אמיר ו-31.12.2025 נגד אורית.

התשובה הנכונה היא ב'
סעיף 96 לפקודת השטרות [נוסח חדש]

התיישנות של תובענות

96. (א) אין להיזקק לתובענה על פי שטר חליפין או שיק או שטר חוב כנגד מי שהוא צד להם ואינו מסב, לאחר שעברו שבע שנים, וכנגד מסב – לאחר שעברו שנתיים, מן הזמן שבו נולדה לראשונה לאוחז באותה שעה עילת התובענה כנגד אותו צד; ואולם צד לשטר חליפין, לשיק או לשטר חוב, יכול לוותר על טענת ההגנה שאין להיזקק לתובענה נגדו על פי מסמך כאמור, משום שעברה התקופה האמורה בסעיף קטן זה, ומותר לרשום את הוויתור בין בגוף המסמך כאמור ובין בתעודה נפרדת, בין לפני תחילת התובענה ובין לאחריה, ואם נרשם הוויתור בתעודה נפרדת לא יהיה מחייב, אלא אם האדם שרשם אותו בתעודה קיבל בעדו תמורה בת-ערך.
(ב) לגבי הקבל תתחיל התקופה האמורה מחלופו של השטר, זולת אם –
(1) צריך הצגה לפרעון כדי לחייב את הקבל, כי אז תתחיל התקופה האמורה מתאריך ההצגה;
(2) קובל השטר לאחר חלוטו, כי אז תתחיל התקופה האמורה מתאריך הקיבול.
(ג) לגבי המושך או מסב תתחיל התקופה האמורה מן התאריך שבו נתקבלה הודעת חילול.

יישום:

ראו כי מנתוני האירוע עולה כי אורית משכה שיק לפקודת אמיר, תאריך הפרעון ומועד המשיכה זהה – 31.12.2023. אמיר היסב את הזכות שלו בשיק לטובת חגית. לפי דיני ההתיישנות, צד להליך מחזיק בזכות לשבע שנים, ומסב לשנתיים. לכן, חלופה ב' היא הנכונה.

13. אבי נפגע עת נהג ברכב במהלך עבודתו. הוועדה הרפואית של המוסד לביטוח לאומי קבעה כי נכותו של אבי עקב התאונה היא בשיעור של 10%, ובהתאם קיבל אבי תגמולים מהמוסד לביטוח לאומי. אבי סבור שהמוסד לביטוח לאומי קיפח אותו בקביעת שיעור הנכות. אבי מתייעץ עימך אם הוא יכול להגיש תביעת נזקי גוף נגד חברת הביטוח שביטחה את השימוש ברכב על פי פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל-1970 וכיצד הוא יכול לצורכי התביעה לטעון לשיעור נכות גבוה יותר.
מה הדין?

- א. מעת שאבי קיבל תגמולים בגין התאונה מהמוסד לביטוח לאומי הוא אינו רשאי להגיש תביעה לפיצויים נגד חברת הביטוח.
- ב. אבי רשאי להגיש תביעה נגד חברת הביטוח ולצרף אליה בקשה למינוי מומחה רפואי שיקבע את שיעור נכותו עקב התאונה.
- ג. אבי רשאי להגיש תביעה נגד חברת הביטוח ולצרף אליה חוות דעת רפואית של מומחה רפואי מטעמו הסותרת את קביעת הוועדה הרפואית של המוסד לביטוח לאומי.
- ד. **אבי רשאי להגיש תביעה נגד חברת הביטוח ולצרף אליה בקשה להביא ראיות לסתור את קביעת הוועדה הרפואית של המוסד לביטוח לאומי.**

התשובה הנכונה היא ד'
סעיף 6ב לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975

קביעת דרגת נכות לפי חוק אחר

6ב. נקבעה על פי כל דין דרגת נכות לנפגע בשל הפגיעה שנגרמה לו באותה תאונת דרכים, לפני שמיעת הראיות בתביעה לפי חוק זה, תחייב קביעה זאת גם לצורך התביעה על פי חוק זה; ואולם בית המשפט יהיה רשאי להתיר לבעל דין בתביעה לפי חוק זה, להביא ראיות לסתור את הקביעה האמורה, אם שוכנע שמן הצדק להתיר זאת מטעמים מיוחדים שיירשמו.

יישום:

במקרה דנן, עולה כי הוועדה הרפואית קבעה אחוזי נכות לפני שמיעת הראיות בתביעה בבית המשפט. הכלל אומר כי הקביעה הקודמת (של ביהמ"ש או ביטוח לאומי) תקבע את נכותו של התובע לזכות. על אף האמור, בהתאם לסעיף 66 בית המשפט רשאי מטעמים מיוחדים שיירשמו ליתן לתובע להביא ראיות לסתור את אחוזי הנכות שנקבעו לו על ידי ביטוח לאומי. לעניין זה, התנאים: טרם שמע את הראיות בתביעה לעניין הנכות, שוכנע שמן הצדק להתיר זאת והכל מטעמים מיוחדים שיירשמו.

14. אריה נולד ביום 1.1.2008. אריה מתפלל בבית הכנסת "רעות וחסד". מתפללי בית הכנסת מחליטים בשנת 2025 לייסד עמותה שתנהל את בית הכנסת ופונים לכל המתפללים בבקשה שיהיו מייסדי העמותה וחברים בה.
האם יכול אריה להיעתר כעת לבקשת המתפללים?

- א. אריה אינו יכול להיות מייסד העמותה, אך יכול להיות חבר בה.
- ב. אריה יכול להיות מייסד העמותה, אך לא יכול להיות חבר בה.
- ג. אריה יכול להיות הן מייסד העמותה הן חבר בה.
- ד. אריה לא יכול להיות מייסד העמותה או חבר בה.

התשובה הנכונה היא א'
סעיפים 1, 15 לחוק העמותות, התש"ס-1980

הזכות לייסד עמותה

1. שני בני אדם או יותר, שהם בגירים, החפצים להתאגד כתאגיד למטרה חוקית שאינה מכוונת לחלוקת רווחים בין חבריו ושמטרתו העיקרית אינה עשיית רווחים, רשאים לייסד עמותה; העמותה תיכון עם רישומה בפנקס העמותות.

כשירות

15. (א) כל אדם שמלאו לו שבע עשרה שנים וכל תאגיד כשיר להיות חבר עמותה.
(ב) על אף האמור בסעיף 4 בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, הצטרפות של קטין לעמותה והצבעה של קטין שהוא חבר העמותה באסיפה הכללית אינן טעונות הסכמת נציגו.

יישום:

אריה בן 17 (2008-2025 = בן 17). בהתאם לס' 1 לחוק רק בגירים יכולים לייסד עמותה, קרי 18 ומעלה. ראו כי בהתאם לסעיף 15 לחוק אין יש הפרדה בין הזכות ל- "מייסד" לבין הכשרות להיות "חבר בעל זכות הצבעה בלתי תלויה".

15. אברהם גילה כי לירון אשתו בוגדת בו עם חברו הטוב מאיר. אברהם נפגע עד עמקי נשמתו והחליט להתעמת עם מאיר, ורצה לגרום לו חבלה חמורה כדי ללמדו לקח. לשם כך שתה אברהם יין לשוכרה, והלך לביתו של מאיר. אברהם הגיע לביתו של מאיר, ולאחר שזה פתח את הדלת הכה אברהם בחוזקה בראשו של מאיר וגרם לו חבלה חמורה.
מה הדין?

- א. תעמוד לאברהם הגנה בטענת קינטור עקב מעשיו של מאיר.
- ב. אברהם יישא באחריות מלאה לגרימת חבלה חמורה בכוונה.
- ג. אברהם יישא באחריות לעבירה ברמת אדישות.
- ד. אברהם פטור מאחריות פלילית עקב איבוד שליטה.

התשובה הנכונה היא ב'
סעיף 34ט לחוק העונשין, התשל"ז-1977

שכרות

34ט. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה במצב של שכרות שנגרמה שלא בהתנהגותו הנשלטת או שלא מדעתו.

...
(ג) גרם אדם למצב השכרות כדי לעבור בו את העבירה, רואים אותו כמי שעבר אותה במחשבה פלילית אם היא עבירה של התנהגות, או בכוונה אם היא מותנית גם בתוצאה.

יישום:

ראשית, יש לסווג את העבירה כעבירת התנהגות או עבירת תוצאה. היות ומדובר ב"חבלה חמורה", הרי שמדובר בעבירה תוצאתית. שנית, בהתאם להוראות סעיף 34ט(ג) לחוק, אברהם יישא באחריות פלילית מלאה. בהיותה של העבירה תוצאתית, מדובר ביסוד נפשי של כוונה. יודגש, מנתוני האירוע עולה כי אברהם נכנס למצב השכרות במטרה לביצוע העבירה.

16. יואב מכהן כוועד בית בבניין הרשום כבית משותף של 5 בעלי דירות. יואב מצוי בסכסוך מול 3 בעלי דירות בבניין – יוסף, ירון ואורית – שלטענתו אינם מקפידים על השקט בשעות המנוחה. 3 בעלי הדירות התאגדו ושיגרו ליואב מכתב חריף שבו הוא מואשם כי הוא הנוכל הגדול ביותר במדינה הגונב באופן שיטתי מקופת ועד הבית. יומיים לאחר שליחת המכתב התחרטה אורית על המכתב וביקשה את סליחתו של יואב בהודעת ווטסאפ אישית ליואב, תוך שהיא חוזרת בה מהדברים. שבוע לאחר שליחת המכתב מת יואב משבץ מוחי. בנו של יואב מעוניין להגיש תביעה כספית בגין לשון הרע נגד אורית, ירון ויוסף.

מה הדין?

- א. בנו של יואב לא יוכל להגיש תביעת לשון הרע רק משום שאביו נפטר זה מכבר.
- ב. בנו של יואב יוכל להגיש תביעת לשון הרע נגד אורית, יוסף וירון.
- ג. **בנו של יואב לא יוכל להגיש תביעת לשון הרע נגד אורית, יוסף וירון.**
- ד. בנו של יואב יוכל להגיש תביעת לשון הרע נגד יוסף וירון, אך לא נגד אורית.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965

פרסום מהו

2. (א) פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.
- (ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות –
- (1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;
- (2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע.

יישום:

מנתוני השאלה עולה כי המילה "נוכל" נכללה בתוך המכתב אשר שוגר ליואב והיה מיועד רק לו. ראו כי אין אדם יכול לצפות כי האדם היה צפוי למות וכי יורשיו יחשפו למכתב. לאור האמור, המכתב שוגר ליואב בלבד, ולכן אין בכך "פרסום". לסיכום – לצורך הקמת עילה יש לקיים שני יסודות: עלול לפגוע (תוכן) בצירוף פרסום.

17. עו"ד יוסי הורשע במסגרת חייו האישיים, ולא במסגרת עיסוקו כעורך דין, בעבירת תכנון ובנייה. במסגרת הדיון בתיק התכנון והבנייה ציין בית המשפט כי עו"ד יוסי לא גילה מידע עובדתי רלוונטי לבית המשפט. ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז תל אביב הגישה קובלנה נגד עו"ד יוסי בגין איסור הטעיה, עבירה לפי כלל 34 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986 יוסי טוען כי יש לזכותו מהעבירה שיוחסה לו, שכן אין להעמיד לדין משמעותי עו"ד על דברים הנוגעים באופן מובהק לחייו האישיים, וממילא אי-הבאתה של ראיה לבית המשפט אינה מהווה עבירה של איסור הטעיה.

מה הדין?

- א. **יוסי טועה בטענה כי לא ניתן להעמיד עורך דין לדין משמעותי בלשכת עורכי הדין על מעשים הנוגעים לחייו האישיים, אשר אינם נוגעים לעיסוקו כעורך הדין. יוסי טועה בטענתו שאי-הבאת ראיה אינה מהווה עבירה של איסור הטעיה.**
- ב. יוסי צודק בטענה כי לא ניתן להעמיד עורך דין לדין משמעותי בלשכת עורכי הדין על מעשים הנוגעים לחייו האישיים, אשר אינם נוגעים לעיסוקו כעורך הדין. יוסי צודק בטענתו שאי-הבאת ראיה אינה מהווה עבירה של איסור הטעיה.
- ג. יוסי צודק בטענה כי לא ניתן להעמיד עורך דין לדין משמעותי בלשכת עורכי הדין על מעשים הנוגעים לחייו האישיים, אשר אינם נוגעים לעיסוקו כעורך הדין. יוסי טועה בטענתו שאי-הבאת ראיה אינה מהווה עבירה של איסור הטעיה.
- ד. יוסי טועה בטענה כי לא ניתן להעמיד עורך דין לדין משמעותי בלשכת עורכי הדין על מעשים הנוגעים לחייו האישיים, אשר אינם נוגעים לעיסוקו כעורך הדין. יוסי צודק בטענתו שאי-הבאת

ראיה אינה מהווה עבירה של איסור הטעיה.

התשובה הנכונה היא א'
סעיף 34 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986, בר"ש 9951/16 עו"ד משה גרין נ' לשכת עורכי הדין – מחוז תל אביב

איסור הטעיה

34. (א) לא יעלה עורך דין, בין בעל פה ובין בכתב, טענה עובדתית או משפטית ביודעו שאינה נכונה.
(ב) האמור בסעיף קטן (א) אין בו כדי למנוע הכחשה בכתב טענות בהליך אזרחי, או כפירה בעובדה בהליך פלילי.

בר"ש 9951/16 עו"ד משה גרין נ' לשכת עורכי הדין – מחוז תל אביב

כלל 34 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), במחדל. כפי שהסביר פרופ' פלר, מקום שקיימות חובות לפעול שכל יעודן הוא למנוע פגיעה באינטרס החברתי המוגן ע"י איסור עבירה פלילית, עשויה עבירה זו להתבצע גם במחדל. כלל 34 מקים חובה שלא להטעות את ביהמ"ש. חובה זו משרתת את תכליתם הכללית של דיני המשמעת לשמור על כבוד המקצוע ועל תפקודה התקין של מערכת המשפט, ומקדמת את ערכי גילוי האמת וטוהר ההליך השיפוטי. דומה כי כל הפרה של חובה זו – אם במעשה ואם במחדל – תמלא אחר היסוד העובדתי של העבירה בנוסף, הזכיר בית המשפט פסיקה ישנה כי אין מניעה להחיל את הדין המשמעי על התנהגות או מעשה מחייב האישיים של עורך הדין מטעמי שמירת כבוד המקצוע.

יישום:

במקרה דנן מדובר בהליך שהתנהל ברשות התכנון והבניה, עו"ד יוסי לא הביא לידי בית המשפט מידע עובדתי רלוונטי. ראו כי ענייני תכנון ובניה הם בעלי אינטרס ציבורי, לכן בהתאם לפסיקה המצורפת ניתן להחיל את איסור ההטעיה במחדל בס' 34 לכללי האתיקה. בנוסף, ניתן להחיל מעשים מחייב האישיים בכללי המשמעת (מטעמי כבוד המקצוע).

18. איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר לגבי הגנות מפני אחריות פלילית של הכורח, הצורך וההגנה העצמית?

- בהגנת הכורח והצורך נדרשת מידתיות, בהגנה העצמית נדרשות סבירות ומידתיות.
- בהגנת הכורח נדרשת מידתיות, בהגנות הצורך וההגנה העצמית נדרשת סבירות.
- בכל ההגנות אלה נדרשות סבירות ומידתיות.
- בהגנת הצורך נדרשת מידתיות, בהגנות הכורח וההגנה העצמית נדרשות סבירות ומידתיות.

התשובה הנכונה היא ג'
סעיפים 34 עד 34יב, 34טז לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ע"פ 6392/07 מדינת ישראל נ' יחזקאל

הגנה עצמית

34. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

צורך

34. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה, ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו.

כורח

34. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שנצטווה לעשותו תוך איום שנשקפה ממנו סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו, ושאינוס היה לעשותו עקב כך.

חריגה מן הסביר

34טז. הוראות סעיפים 34, 34יא ו-34יב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה.

ע"פ 6392/07 מדינת ישראל נ' שמואל יחזקאל

שלושת הסייגים לאחריות הפלילית החלים על המשיב (צידוק, צורך והגנה עצמית), מחייבים (במישרין או בעקיפין) סבירות ומידתיות. ניתן איפוא לקבוע כי אם עמדו בפני המשיב אפשרויות שפגיעתן קלה יותר, הייתה עליו חובה לנקוט בהן, ואם לא עמד בחובה זו, ייתכן שלא היה זכאי ליהנות מתחולת הסייגים לאחריות הפלילית.

יישום:

ראו כי בין כל הסייגים לאחריות פלילי דלעיל, נדרש סבירות ומידתיות, ראו כי הרציונל הינו להביא לסיום הסכנה במיידיות באופן סביר ופרופורציונאלי אחרת ייחשב העושה בהמשיכו להתנהגות פסולה כך שיאבד את ההגנה.

19. בין פלוני לבין חברת נדל"ן נחתם חוזה שכירות ולפיו פלוני שכר חנות במרכז מסחרי למשך 12 חודשים. לטובת הבטחת תשלום דמי השכירות, מסר פלוני לחברת הנדל"ן במועד חתימת חוזה השכירות 12 שיקים עוקבים לכל אחד מחודשי השכירות. בחלוף 4 חודשים ממועד חתימת חוזה השכירות נקלע פלוני לקשיים כלכליים והודיע כי הסיכוי שיעמוד בחיוביו הוא קלוש ולפיכך גם ביטל על דעת עצמו את השיקים שמסר לטובת תשלום דמי השכירות העתידיים. חברת הנדל"ן הגישה נגדו תביעה לפינוי המושכר בטענה כי פלוני הפר את חיוביו באופן יסודי וכי לנוכח התנהלותו הוא גם אינו צפוי לקיים את חיוביו הכספיים לפי חוזה השכירות ולפי דין. פלוני מתנגד לפינוי המושכר.

מה הדין?

- א. **במועד הגשת תביעת הפינוי התגבשה הפרתו היסודית של פלוני לנוכח התנהלותו בדבר ביטול שיקים שנועדו לתשלום דמי השכירות העתידיים, ומשכך תביעת הפינוי הוגשה כדין ואין מניעה לפינוי של פלוני מהמושכר.**
- ב. עילת תביעת הפינוי מתגבשת במועד הגשתה, והיות שפלוני טרם הפר בפועל את חיוביו, הרי שלא ניתן לפנותו מהמושכר ותביעת הפינוי הקדימה את זמנה.
- ג. לא ניתן לפנות את פלוני מהמושכר היות שנקלע לקשיים כלכליים, ומשכך יש להתחשב במצבו ולנהוג כלפיו בתום לב. אם פלוני לא יעמוד בחיוביו הרי שניתן להגיש נגדו תביעה כספית.
- ד. ניתן יהיה להגיש תביעת פינוי רק בתום חוזה השכירות ולאחר שיתברר כי פלוני אכן לא עמד בכל חיוביו הכספיים.

התשובה הנכונה היא א'

סעיף 17 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970, רע"א 4089/22 אבי חלילי נ' דניאל גמרסני

הפרה צפויה

17. גילה צד לחוזה את דעתו שלא יקיים את החוזה, או שנסתבר מנסיבות הענין שלא יוכל או לא ירצה לקיימו, זכאי הצד השני לתרופות לפי חוק זה גם לפני המועד שנקבע לקיום החוזה, ובלבד שבית המשפט, בנתנו צו אכיפה, לא יורה שיש לבצע חיוב לפני המועד שנקבע לקיומו.

רע"א 4089/22 אבי חלילי נ' דניאל גמרסני

פסק הדין עסק בשאלה האם איחור בתשלום דמי שכירות (במקרה הנדון, חודשיים) מהווה הפרה יסודית של חוזה.

"יחד עם זאת, עדיין אין בכך כדי לשנות את התוצאה שכן קביעתו של בית המשפט קמא לעניין התגבשותה של הפרה יסודית על דרך של הפרה צפויה, כבר בעת הגשת התביעה, הינה לדעתי מבוססת היטב. לא רק שהמבקש ביטל, עוד קודם להגשת התביעה, את השיקים שמסר לפירעון תשלומים עתידיים (ודי בכך); אלא שאין מחלוקת שהצהיר והבהיר כי אין בדעתו לשלם את מלוא דמי השכירות.

הבהרה זו מצדו של התובע היוותה הפרה צפויה אף בלא קשר לכך שלאחר הגשת התביעה אכן נהג המבקש כפי שהצהיר. לבסוף, גם קביעתו של בית המשפט קמא ביחס להפרה בעניין ביצוע הבנייה במושכר ללא היתר, ואי תיקונה לאחר משלוח מכתב ההתראה, בדין יסודה."

יישום:

האירוע במקרה דומה לפרטי פסק הדין המצורף, אשר קובע כי הפרה צפויה לתשלום דמי שכירות מהווה הפרה יסודית המזכה בסעדים. כמו כן, סעיף 17 מבהיר כי "לא יוכל או לא ירצה לקיימו"

מקיים את אמירתו של פלוני ו"לא ירצה לקיימו" כוללת ביטול השיקים העוקבים הנותנים לשם קיום החוזה. משכך, חלופה א' היא הנכונה.

20. סיגי, המתגוררת בצפון, התקשרה בהסכם עם ורדה ביום 1.11.2022 ולפיו תשכיר סיגי את המספרה אשר בבעלותה בדימונה לוורדה במחיר נמוך ממחיר השוק. בתמורה בעלה של ורדה יבצע שיפוץ נרחב במספרה ללא עלות מיד עם קבלת מפתח למספרה. ביצוע השיפוץ הוגדר כתנאי יסודי בהסכם. ביום 13.12.2023 ביקרה סיגי במספרה ונוכחה לראות כי לא בוצע כל שיפוץ. ביום 14.12.2023 שלחה סיגי מכתב לוורדה ובו הודיעה לה כי החוזה מבוטל, וביום 15.12.2023 פרסמה בקבוצה להשכרת נכסים בפייסבוק את המודעה הבאה: "מבצע סוף שנה לשבועיים בלבד - מספרה בדימונה ברחוב מעלה האגוז 8 להשכרה לשנה במחיר מטורף של 1,000 ש"ח בלבד לחודש". כשעתיים לאחר הפרסום התחרטה על המחיר הנמוך אשר הציעה להשכרה ומחקה את המודעה. משה, שראה את המודעה, דורש לשכור את המספרה במחיר שפורסם. **בהנחה שהמודעה בפייסבוק עונה על תנאי המסוימות, מה הדין?**

- א. סיגי לא הייתה רשאית לבטל את החוזה מול ורדה ללא מתן ארכה. לפיכך אין תוקף להצעת ההשכרה אשר פרסמה סיגי בפייסבוק.
- ב. **סיגי ביטלה את החוזה מול ורדה כדין. משה זכאי לשכור את המספרה במחיר שפורסם במודעה.**
- ג. סיגי ביטלה את החוזה מול ורדה כדין. משה אינו זכאי לשכור את המספרה במחיר שפורסם במודעה.
- ד. סיגי לא הייתה רשאית לבטל את החוזה מול ורדה מאחר שחלפה יותר משנה בין מועד ההפרה הראשונית למועד ביטול ההסכם. לפיכך אין תוקף להצעת ההשכרה אשר פרסמה סיגי בפייסבוק.

התשובה הנכונה היא ב'
סעיף 7 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970, סעיפים 3, 20 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973

הזכות לביטול

7. (א) הנפגע זכאי לבטל את החוזה אם הפרת החוזה היתה יסודית.

חזרה מן ההצעה

3. (א) המציע רשאי לחזור בו מן ההצעה בהודעה לניצע, ובלבד שהודעת החזרה נמסרה לניצע לפני שנתן הודעת קיבול.
(ב) קבע המציע שהצעתו היא ללא חזרה, או שקבע מועד לקיבולה, אין הוא רשאי לחזור בו ממנה לאחר שנמסרה לניצע.

דרך הביטול

20. ביטול החוזה יהיה בהודעת המתקשר לצד השני תוך זמן סביר לאחר שנודע לו על עילת הביטול, ובמקרה של כפייה – תוך זמן סביר לאחר שנודע לו שפסקה הכפיה.

יישום:

מנתוני האירוע עולה כי הצדדים קבעו מחיר מתחת למחיר השוק להשכרה ובהסכמה נרשם כי תנאי השיפוץ הינו תנאי יסודי (הפרה יסודית), לכן לפי ס' 7 לחוק חוזים תרופות סיגי הייתה רשאית לבטל את החוזה ללא מתן ארכה, דרך הביטול כאמור נעשה כדין.
עוד עולה, כי סיגי פרסמה מודעה התחומה בזמן "לחודש" אשר אינה ניתנת לחזרה בהתאם לס' 3(ב) לחוק החוזים כללי ולכן משה זכאי לשכירות בתנאי המודעה.

21. רונן משמש עד כה בהתנדבות כנאמן בנאמנות שנוצרה על פי כתב הקדש. לטענתו, מילוי תפקידו מצריך ממנו השקעת זמן רב, ולפיכך הוא מבקש לקבל שכר בעד תפקיד זה. **מה הדין לעניין קביעת שכר לרונן ולערעור על החלטה זו?**

- א. החלטה תינתן על ידי רשם ההקדשות, והערעור על החלטתו בזכות לבית משפט השלום.
- ב. החלטה תינתן על ידי רשם ההקדשות, והערעור על החלטתו ברשות לבית משפט השלום.
- ג. החלטה תינתן על ידי בית המשפט המחוזי, והערעור על החלטתו בזכות לבית המשפט העליון.
- ד. **החלטה תינתן על ידי בית המשפט המחוזי, והערעור על החלטתו ברשות לבית המשפט העליון.**

התשובה הנכונה היא ד'

סעיפים 8, 37, 38 לחוק הנאמנות, התשל"ט-1979

שכר והוצאות

8. (א) נאמן אינו זכאי לשכר בעד מילוי תפקידיו, זולת אם מילויים היה מעיסוקיו; אולם רשאי בית המשפט להקציב לו שכר, אם ראה שהדבר מתחייב מהיקף תפקידיו כנאמן.
(ב) נאמן זכאי לשיפוי על הוצאות סבירות שהוציא ועל התחייבויות שהתחייב בהן באופן סביר עקב מילוי תפקידיו.
(ג) נאמן רשאי להחזיר לעצמו את שכרו והוצאותיו מנכסי הנאמנות, והוא רשאי לעכבם בידו כערובה לסילוק המגיע לו לפי סעיף זה.
(ד) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לענין שכר, גמול והחזר הוצאות שישולמו לפי סעיף זה לנאמן של הקדש ציבורי כהגדרתו בסעיף 26, לרבות הגבלות לענין תשלומים כאמור; הוראות כאמור בסעיף קטן זה יכול שייקבעו לסוגי הקדש ציבורי.

סמכות שיפוט

37. בית המשפט המוסמך לפי חוק זה – למעט הליכים לפי סעיף 31 – הוא בית המשפט המחוזי.

ערעור

38. החלטות בית המשפט לפי סעיפים 8(א), 9(א)(1), 13(ג), 20, 21 ו-22 אינן ניתנות לערעור אלא ברשות לפי סעיף 19(ב) לחוק בתי-המשפט, תשי"ז-1957.

יישום:

רו"ן מבקש שכר עבור תפקידו כנאמן בהתנדבות.

שכר הנאמן: לפי סעיף 8(א), בית המשפט המחוזי רשאי להקציב לו שכר אם היקף תפקידיו מצריך זאת.

סמכות שיפוט: לפי סעיף 37, הסמכות להחליט בנושא היא של בית המשפט המחוזי.

ערעור: לפי סעיף 38, ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי אפשרי רק ברשות לבית המשפט העליון.

22. האם ניתן להרשיע אדם בביצוע עבירה פלילית ללא הוכחת יסוד נפשי מסוג "מחשבה פלילית"?

א. לא. כל הרשעה בעבירה פלילית כלשהי מחייבת יסוד נפשי של מחשבה פלילית, לכל הפחות.

ב. כן, בעבירות מסוג "חטא" בלבד.

ג. כן, ישנן עבירות אשר אינן מחייבות קיומה של מחשבה פלילית לצורך הרשעה.

ד. כן, אבל רק אם מוכח כי אותו אדם היה קל דעת ונטל סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות המנויות בעבירה, מתוך תקווה להצליח למנוען.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 19 לחוק העונשין, התשל"ז-1977

דרישת מחשבה פלילית

19. אדם מבצע עבירה רק אם עשאה במחשבה פלילית, זולת אם –

(1) נקבע בהגדרת העבירה כי רשלנות היא היסוד הנפשי הדרוש לשם התהוותה; או

(2) העבירה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

יישום:

על פי סעיף 19 לחוק העונשין, הרשעה בעבירה פלילית מצריכה בדרך כלל יסוד נפשי של "מחשבה פלילית". עם זאת, קיימות שתי חריגות עיקריות לכך:

- עבירות שבהן היסוד הנפשי הדרוש הוא רשלנות (כמו עבירות תנועה מסוימות).
- עבירות של אחריות קפידה, שבהן לא נדרש להוכיח מחשבה פלילית או רשלנות (לדוגמה, עבירות של זיהום סביבתי או עבירות מסוימות על תקנות מנהליות).

23. עינת, ישראל ורוני הם בעלים במשותף במקרקעין. במסגרת הסכם שיתוף ביניהם נקבע כי רוני אינה רשאית למכור את חלקה אלא לאחר 7 שנים ממועד החתימה על ההסכם.
איזה מהמשפטים הבאים נכון?

- רוני אינה רשאית למכור את חלקה אלא אם תקבל הסכמה של לפחות אחד מהשותפים.
- אין תוקף להוראה המונעת משותף למכור את חלקו, ורוני רשאית למכור את חלקה ללא הגבלה.
- רוני אינה רשאית למכור את חלקה, אך בית המשפט רשאי להתיר את המכירה בתנאי שחלפו לפחות 3 שנים.
- רוני אינה רשאית למכור את חלקה אלא בחלוף 5 שנים.

התשובה הנכונה היא ד'
סעיף 34 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969

זכות השותף לעשות בחלקו

34. (א) כל שותף רשאי להעביר חלקו במקרקעין המשותפים, או לעשות בחלקו עסקה אחרת, בלי הסכמת יתר השותפים.
(ב) תניה בהסכם שיתוף השוללת או מגבילה זכות כאמור בסעיף קטן (א) אין כוחה יפה לתקופה העולה על חמש שנים.

יישום:

בהסכם השיתוף נקבע שרוני אינה רשאית למכור את חלקה אלא לאחר 7 שנים ממועד החתימה על ההסכם. הוראה זו נוגדת את סעיף 34(ב) ולכן אינה תקפה מעבר ל-5 שנים.
בהתאם לכך, לאחר 5 שנים, רוני תהיה רשאית למכור את חלקה ללא הגבלה. כלומר, רוני לא תוכל למכור את חלקה רק במשך 5 שנים ממועד החתימה על ההסכם. לאחר תקופה זו, ההגבלה בטלה.
לסיכום: רוני מוגבלת במכירת חלקה רק לתקופה של 5 שנים ממועד החתימה על ההסכם. לאחר תקופה זו, ההגבלה בטלה ורוני רשאית למכור את חלקה ללא הגבלה.

24. רונן היה נשוי לטליה 40 שנים ואב לרועי. רונן הלך לבית עולמו מבלי שהותיר אחריו צוואה. בבעלות רונן מניה באגודה שיתופית חקלאית.
מי יירש את המניה שהייתה בבעלות רונן?

- רועי בלבד, הואיל והוא "בן ממשיך" לרונן.
- טליה בלבד, הואיל והיא אלמנתו שהתגררה עימו.
- מחצית המניה תירש טליה ומחצית המניה יירש רועי.
- רועי וטליה לא יירשו את המניה.

התשובה הנכונה היא ד'
סעיפים 17, 31 לפקודת האגודות השיתופיות, ע"א 191/86 יוסף אטינגר ו-26 אח' נ' נהריה כפר שיתופי להתיישבות חקלאית בע"מ

פדיון מניות

17. אסור להעביר לאחר מניותיו של חבר או חלקו בהון אגודה רשומה, אך רשאית האגודה לפדותם בהתאם להוראות תקנותיה ולכל תקנה שיתקיינה עפ"י פקודה זו.

חברים שמתו

31. (1) במות חבר האגודה, רשאית האגודה להעביר את מניותיו או את מידת ההשתתפות שלו, בתוך שנה אחת מיום מותו, לאדם שיוצע בהתאם לתקנותיה של אותה האגודה, אם נתקבל אותו אדם כהלכה כחבר לאגודה בהתאם לתקנות ולתקנותיה של האגודה; ואם לא הוצע אדם, תעביר לאדם שהועד יראה בו את יורשו או נציגו החוקי של החבר שמת, הכל לפי הענין, סכום השווה לשווייה של מניותיו של אותו החבר שמת או של מידת ההשתתפות, כפי שיוברר בהתאם לתקנות ולתקנות האגודה: בתנאי שאותו איש מוצע, או יורש או נציג חוקי, הכל לפי הענין, רשאי לדרוש שהאגודה תשלם בתוך שנה אחת מיום מות החבר את שווייה של המניה או של מידת ההשתתפות של החבר ההוא, אשר יוברר כאמור לעיל.
(2) בכפוף להוראות הסעיפים 24 ו-26, ובאם לא נתן בית משפט מוסמך צו האוסר על אגודה לעשות זאת, תהא האגודה חייבת לשלם לאותו איש מוצע או יורש או נציג חוקי, הכל לפי הענין, את כל הכספים האחרים המגיעים מן האגודה לחבר שמת.

(3) כל ההעברות והתשלומים שנעשו ע"י אגודה בהתאם להוראות סעיף זה יהא להם תוקף ונפקות לגבי כל דרישה שידרוש אדם אחר מן האגודה.

ע"א 191/86 יוסף אטינגר ואח' נ' נהריה כפר שיתופי להתיישבות חקלאית בע"מ
פסק הדין עוסק במקרים של ירושת מניות באגודות שיתופיות חקלאיות כאשר חבר אגודה נפטר ללא צוואה. בית המשפט קבע שהאגודה שומרת לעצמה את הזכות להעביר את המניה לפי תקנותיה הפנימיות, ולא דווקא ליורשים החוקיים.

יישום:

במקרה של רונן, שמניה באגודה שיתופית חקלאית הייתה בבעלותו, ולא הותיר צוואה, לא טליה ולא רועי יירשו את המניה ישירות. לפי סעיפים 17 ו-31 לפקודת האגודות השיתופיות, העברת המניה כפופה לתקנות הפנימיות של האגודה. האגודה רשאית להחליט על העברת המניה או לפדות אותה ולשלם את שוויה ליורשים או לנציג החוקי של רונן בהתאם לתקנותיה.

25. רן רכש מקרקעין מוסדרים בתמורה מלאה ובתום לב מליאת שהתחזתה לבעלת המקרקעין. לנוכח עומס בעבודתה ביצעה רשמת המקרקעין את רישום העסקה, ורן נרשם כבעל המקרקעין. לאחר כמה שנים נחשפו בתוכנית "רמאים" מעשייה של ליאת. רן זיהה את ליאת, נלחץ מאוד, ומכר את המקרקעין בשווי שוק לרמי תם הלב, שבדק את המרשם וראה כי רן רשום כבעלי המקרקעין.
מה הדין?

- א. רן ייהנה מהגנתה של תקנת השוק, אולם רמי לא ייהנה מתקנת השוק לאחר חשיפת מעשייה של ליאת בתוכנית "רמאים".
- ב. רן ורמי ייהנו מהגנתה של תקנת השוק.
- ג. **רמי בלבד ייהנה מהגנתה של תקנת השוק.**
- ד. רן ורמי לא ייהנו מתקנת השוק, והקרקע תשוב לבעליה המקוריים.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 10 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, ע"א 339/22 בנק לאומי לישראל נ' דוד קונפניו

רכישה בתום לב

10. מי שרכש זכות במקרקעין מוסדרים בתמורה ובהסתמך בתום-לב על הרישום, יהא כוחה של זכותו יפה אף אם הרישום לא היה נכון.

ע"א 3391/22 בנק לאומי לישראל נ' דוד קונפניו

דן בית המשפט בזכותו של רוכש במקרקעין מוסדרים אשר רכש את הזכות בתמורה ובתום לב, בהסתמך על רישום מקרקעין שאינו נכון.

יישום:

לפי סעיף 10 לחוק המקרקעין, רן שרכש את המקרקעין בתמורה ובתום לב, בהסתמך על הרישום, יהיה מוגן גם אם הרישום היה מוטעה. עם זאת, כאשר רן מכר את המקרקעין לרמי, רמי רכש את הזכות בתום לב ובתמורה, ולכן הוא נהנה מתקנת השוק. חשיפת מעשייה של ליאת לאחר מכן אינה משפיעה על הגנתו של רמי, מכיוון שרמי רכש את הזכות בתום לב ובהסתמך על הרישום הנכון לפי ידיעתו.

26. חברה A וחברה B מחזיקות בבעלות שווה (50% כל אחת) בחברה הטכנולוגית C שמתנהלת כ"מעין שותפות". בין הצדדים (חברה A וחברה B) קיים סכסוך מתמשך אשר פוגע באופן ממשי בתפקוד החברה המשותפת (חברת C), והוביל לאובדן אמון בין הצדדים ולמבוי סתום. בנסיבות אלה הגישה חברה A נגד חברה B לבית המשפט תביעה מכוח עילת הקיפוח שבה עתרה לסעד של הפרדת כוחות בין הצדדים.
מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי להורות על מתן סעד של הפרדת כוחות מכוח עילת הקיפוח רק במקרה שיוכח כי חברת B פעלה כלפי חברת A באופן מקפח וכן ישנן אינדיקציות שהקיפוח יימשך גם בעתיד.
- ב. חברה A כלל אינה זכאית להגיש תביעה מכוח עילת הקיפוח ולעתור לסעד של הפרדת כוחות, היות שהיא אינה בעלת מיעוט בחברה.
- ג. בית המשפט רשאי להורות רק על מתן סעד של הפרדת כוחות במקרה שיוכח שהצדדים הגיעו למבוי סתום באופן שמשק את החברה, ואולם לא יהיה רשאי להורות על מתן סעד אחר כלשהו שלא התבקש להסרת הקיפוח.
- ד. **בית המשפט רשאי להורות על מתן סעד של הפרדת כוחות מכוח עילת הקיפוח במקרה שיוכח כי הצדדים הגיעו למבוי סתום באופן שמשק את החברה גם מבלי לקבוע קיומה של פעולה מקפחת.**

התשובה הנכונה היא ד'

סעיף 191 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, ע"א 8712/13 אדלר נ' לבנת

הזכות במקרה של קיפוח

191. (א) התנהל ענין מענייניה של חברה בדרך שיש בה משום קיפוח של בעלי המניות שלה, כולם או חלקם, או שיש חשש מהותי שיתנהל בדרך זו, רשאי בית המשפט, לפי בקשת בעל מניה, לתת הוראות הנראות לו לשם הסרתו של הקיפוח או מניעתו, ובהן הוראות שלפיהן יתנהלו עניני החברה בעתיד, או הוראות לבעלי המניות בחברה, לפיהן ירכשו הם או החברה כפוף להוראות סעיף 301, מניות ממניותיה.

(ב) הורה בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), יובאו בתקנון החברה ובהחלטותיה השינויים המתחייבים מכך, כפי שיקבע בית המשפט, ויראו שינויים אלה כאילו נתקבלו כדין בידי החברה; עותק מן ההחלטה יישלח לרשם החברות, ואם החברה היא חברה ציבורית - לרשות ניירות ערך.

ע"א 8712/13 אדלר נ' ליבנת

בית המשפט העליון דן במצב שבו קיימת מחלוקת מתמשכת בין בעלי מניות בחברה, אשר גורמת לשיתוק החברה ולאובדן אמון בין הצדדים. בית המשפט קבע כי במקרים בהם קיים מבוי סתום בתפקוד החברה המשותפת, רשאי בית המשפט להורות על סעד של הפרדת כוחות, גם אם לא הוכחה פעולה מקפחת מצד אחד הצדדים.

יישום:

במקרה שבו חברה A וחברה B מחזיקות בבעלות שווה בחברה C ומתנהל סכסוך שמוביל למבוי סתום הפוגע בתפקוד החברה, בית המשפט רשאי להורות על מתן סעד של הפרדת כוחות. זה נכון גם אם לא הוכח שחברה B פעלה באופן מקפח כלפי חברה A, כל עוד המבוי הסתום גורם לשיתוק החברה.

בהתאם לסעיף 191 לחוק החברות, אם התנהלות החברה יוצרת מבוי סתום ומשתקת את פעילותה, בית המשפט יכול להתערב ולהורות על הפרדת כוחות כדי להבטיח את המשך תפקודה התקין של החברה.

27. מרי ועומר עובדים בבית מלאכה לתיקון כלי חשמל. באחת משיחות החולין שניהלו מרי ועומר עם יוסי, מנהל החברה, הציעו השניים ליוסי לקצץ בתקציב הבטיחות במפעל ולהעלות את שכרם במקום. השניים טענו שהם ישמחו לעבוד ללא כפפות מגן, מכיוון שבכל מקרה כבר יותר מ-20 שנה אף אחד במפעל לא נפצע בעת השימוש במכונות השונות. יוסי הסכים עם השניים והפסיק לחלק כפפות מגן לכל העובדים, אף שחובתו על פי דין לעשות כן. יום למחרת ניגשה מרי לעבוד באחת המכונות ללא כפפות מגן, כפי שסיכמה עם יוסי. במהלך העבודה במכונה ידה נחתכה מהמכונה והיא נזקקה לתפרים בבית החולים. יוסי מיהר להגיע לעורך דינו וזה טען שאין צורך לדאוג, שכן מרי הסתכנה מרצון.

האם עורך דינו של יוסי צודק?

- א. עורך הדין צודק. מכיוון שמרי פעלה בחוסר תום לב כשהציעה ליוסי לקצץ בתקציב הבטיחות, כל האחריות על פעולות שקרו בעקבות אותו קיצוץ יוטלו עליה.
- ב. עורך הדין צודק. מרי הציעה מיוזמתה לוותר על כפפות המגן, ידעה שהדבר עשוי להיות מסוכן, וחשפה את עצמה למצב המסוכן מרצונה ומיוזמתה.
- ג. עורך הדין טועה. מרי אומנם הציעה מיוזמתה לוותר על כפפות המגן, אך מכיוון שחלפו יותר מ-20 שנה שבהן אף אחד במפעל לא נפצע בעת שימוש במכונות השונות, לא ניתן לומר שידעה או הייתה צריכה לדעת שמדובר בסכנה, ולכן כל האחריות תוטל על יוסי.
- ד. **עורך הדין טועה. החובה לדאוג לנוהלי הבטיחות של העובדים מוטלת על יוסי מכוח חוק, ולכן לא תתקבל טענת הסתכנות מרצון כלפי מרי.**

התשובה הנכונה היא ד'
סעיף 5 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]

הסתכנות מרצון

5. (א) בתובענה שהוגשה על עוולה תהא הגנה שהתובע ידע והעריך, או יש להניח שידע והעריך, את מצב הדברים שגרמו לנזק וכי חשף עצמו או רכשו למצב זה מרצונו.
(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על תובענה שהוגשה על עוולה הנובעת מאי-מילוי חובה שהיתה מוטלת על הנתבע מכוח חיקוק.
(ג) ילד למטה מגיל שתים עשרה לא ייחשב כמסוגל לדעת או להעריך את מצב הדברים שגרמו לנזק או כמסוגל מרצונו לחשוף עצמו או רכשו למצב זה.

יישום:

לפי סעיף 5(ב) לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], טענת הסתכנות מרצון לא תחול על עוולה הנובעת מאי-מילוי חובה המוטלת על הנתבע מכוח חיקוק. במקרה זה, יוסי חייב לדאוג לבטיחות העובדים. מרי לא יכולה להיחשב כמי שהסתכנה מרצון כי החובה לספק ציוד בטיחות מוטלת על יוסי לפי החוק.

28. ד"ר מוטי הוא רופא מומחה בתחום האורתופדיה ומשפטן, אשר מעביר הרצאות בזמנו הפנוי באוניברסיטאות יוקרתיות בעולם כולו. עו"ד יפת מנהל עבור לקוחו תיק מורכב מאוד בתחום הנזיקין. כחלק מניהול התיק פנה עו"ד יפת לד"ר מוטי וביקש שיכתוב עבורו חוות דעת משפטית לשימושו בסוגיית דיני הנזיקין בתחום אורתופדיית הגב, ובה יכלול גם סקירה השוואתית לכמה מדינות באירופה. ד"ר מוטי הסכים בשמחה לבקשה, נפגש עם עו"ד יפת ועם לקוחו, ושלה כעבור שבוע חוות דעת כתובה כמבוקש. לאחר כמה ימים צירף ד"ר מוטי גם את שכר טרחתו, ובו העניק הנחה בשיעור של 10% בשל התנהלותו המקצועית של עו"ד יפת וחווית העבודה הטובה שהייתה לו עימו.

מה הדין?

- א. ד"ר מוטי לא רשאי לתת חוות דעת משפטית כלל, שכן אינו עורך דין.
- ב. ד"ר מוטי יכול לכתוב את חוות הדעת, אך אינו רשאי לבקש עבורה תשלום.
- ג. ד"ר מוטי יכול רק לתת עדות בעל פה, ולא להעביר חוות דעת בכתב, ועליה הוא רשאי לדרוש שכר טרחה ולהעניק הנחה.
- ד. **ד"ר מוטי יוכל לתת חוות דעת, לדרוש עליה תשלום ולהעניק הנחה.**

התשובה הנכונה היא ד'
סעיפים 20, 21 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961

ייחוד פעולות המקצוע

20. הפעולות המנויות להלן, לא יעשה אותן דרך עיסוק, או בתמורה אף שלא דרך עיסוק, אלא עורך דין; ואלה הפעולות:

(1) ייצוג אדם אחר וכל טיעון ופעולה אחרת בשמו לפני בתי משפט, בתי דין, בוררים וגופים ואנשים בעלי סמכות שיפוטית, או מעין שיפוטית;

(תיקון מס' 40 תשע"ז-2017)

(2) ייצוג אדם אחר וכל פעולה אחרת בשמו לפני –
משרד ההוצאה לפועל;
לשכת רישום הקרקעות;
הפקיד המוסמך לענין חוק בתיים משותפים, תשי"ג-1952;
רשם החברות;
רשם השותפויות;
רשם האגודות השיתופיות;
רשם הפטנטים והמדגמים;
הרשם כהגדרתו בחוק העיצובים, התשע"ז-2017;
רשם סימני המסחר;
פקיד השומה ונציג מס ההכנסה לענין פקודת מס הכנסה;
המנהל לענין חוק מס שבח מקרקעין, תש"ט-1949;
מנהל מס עזבון לענין חוק מס עזבון, תש"ט-1949.

(3) עריכת מסמכים בעלי אופי משפטי בשביל אדם אחר, לרבות ייצוג אדם אחר במשא ומתן משפטי לקראת עריכת מסמך כזה;
(4) ייעוץ וחיווי דעת משפטיים.

שמירת-הוראות

21. הוראות סעיף 20 אינן פוגעות באלה:

(1) סמכויותיהם של היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו;
(2) ייצוג לפני בתי דין דתיים ולפני בתי דין צבאיים;
(3) ייצוג לפני בית משפט, בית דין, גוף או אדם אחר שהייצוג לפניהם מוסדר בחיקוק, לרבות הוראות סעיף 236 לפקודת מס הכנסה;
(4) סמכויות של סוכן פטנטים לפי פקודת הפטנטים והמדגמים ולפי פקודת סימני המסחר, 1938;
(5) זכותם של רואי חשבון למלא תפקידים שהותרו להם על פי דין;
(6) ייצוג של ארגון עובדים או מעסיקים או של חבר בהם על ידי נציגו של ארגון כזה, בבוררות לעניני עבודה או בקשר להסכם עבודה;
(7) חיווי דעת משפטי על ידי אדם שנתבקש לכך על ידי עורך דין או על ידי רשות מרשויות המדינה;

(תיקון מס' 14 תשמ"ה-1985)

(8) ייצוג לפני בוררים כשאוחד מבעלי הדין בבוררות הוא תושב חוץ או תאגיד הרשום בחוץ לארץ, על ידי תושב חוץ המוסמך לעריכת דין במדינה שהוא תושב בה.

יישום:

ייעוץ וחיווי דעת משפטיים הם פעולות שמותרות רק לעורכי דין.

עם זאת, סעיף 21(7) קובע כי חיווי דעת משפטי על ידי אדם שנתבקש לכך על ידי עורך דין או רשות מדינה מותרת.

מאחר שד"ר מוטי התבקש על ידי עורך דין יפת לכתוב חוות דעת משפטית, הוא רשאי לעשות זאת. כמו כן, הוא רשאי לדרוש תשלום ולהעניק הנחה על שכר טרחה.

ד"ר מוטי רשאי לכתוב חוות דעת משפטית מכיוון שעו"ד יפת ביקש זאת ממנו. החוק מאפשר לאדם שאינו עורך דין לכתוב חוות דעת משפטית כאשר הוא מתבקש לעשות זאת על ידי עורך דין.

מה שלא אסור מותר – אין שום מניעה ושום עבירה אתית שנעשה במקרה המתואר.

29. התרשלותו של הנתבע גרמה לנזק ראייתי ופגעה ביכולתו של התובע להוכיח את הקשר הסיבתי שבין התנהגות הנתבע ובין גרימת הנזק.
מה הדין?

- א. אין אפשרות להגיש תביעת רשלנות.
- ב. **נטל ההוכחה לשלול את קיומו של הקשר הסיבתי עשוי לעבור לנתבע.**
- ג. רק במקרים של רשלנות רפואית נטל ההוכחה לשלול את קיומו של הקשר הסיבתי עשוי לעבור לנתבע.

ד. ניתן יהיה להוכיח את התביעה ללא צורך בהוכחת קיומו של קשר סיבתי.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיפים 35, 36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], דוקטרינת הנזק הראייתי – ראו למשל ע"א 1457/07 עיריית הרצליה נ' כץ והפסיקה הנזכרת שם

רשלנות

35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה.

חובה כלפי כל אדם

36. החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף.

ע"א 1457/07 עיריית הרצליה נ' כץ

בית המשפט העליון עסק בדוקטרינת הנזק הראייתי, אשר קובעת כי כאשר התרשלות הנתבע גרמה לנזק ראייתי שפגע ביכולתו של התובע להוכיח את הקשר הסיבתי בין התנהגות הנתבע לנזק, נטל ההוכחה עשוי לעבור לנתבע לשלול את קיומו של הקשר הסיבתי.

יישום:

דוקטרינת הנזק הראייתי:

מהות הדוקטרינה: דוקטרינת הנזק הראייתי עוסקת במצבים שבהם התרשלותו של הנתבע פוגעת ביכולת התובע להוכיח את התביעה שלו, במיוחד בכל הנוגע להוכחת הקשר הסיבתי בין ההתרשלות לבין הנזק שנגרם. במקרה הנתון, התרשלות הנתבע גרמה לנזק ראייתי שמנע מהתובע להוכיח את הקשר הסיבתי בין ההתנהגות של הנתבע לבין הנזק שנגרם. השלכות הדוקטרינה: כאשר התרשלות הנתבע יוצרת נזק ראייתי לתובע, בית המשפט עשוי להעביר את נטל ההוכחה לנתבע. כלומר, הנתבע יצטרך להוכיח כי לא קיים קשר סיבתי בין ההתרשלות לבין הנזק. הפגיעה ביכולת התובע להוכיח את הקשר הסיבתי מהווה נזק ראייתי.

בע"א 1457/07 עיריית הרצליה, נקבע כי במקרים שבהם הנזק הראייתי נגרם בשל התרשלות הנתבע, נטל ההוכחה עשוי לעבור לנתבע כדי לשלול את קיומו של הקשר הסיבתי. בית המשפט הבהיר כי נטל זה עובר לנתבע כאשר יש חשש שמערכת היחסים הלא שוויונית בין הצדדים תפגע ביכולת התובע להוכיח את תביעתו. כאשר התרשלות הנתבע גורמת לנזק ראייתי ומונעת מהתובע להוכיח את הקשר הסיבתי, נטל ההוכחה עשוי לעבור לנתבע.

30. חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו קובע, בין היתר, כי אין לפגוע בזכות של אדם שחוק זה מכיר בה במידה העולה על הנדרש. איזה מבין ההיגדים הבאים מתאר באופן הנכון ביותר כיצד תיבחן השאלה אם החלטה של רשות פגעה בזכות לפי חוק היסוד האמור במידה העולה על הנדרש או לא?

- א. על ידי בחינת השאלה אם ההחלטה הנידונה היא החלטה שרשות סבירה הייתה מקבלת לאחר בחינת כל השיקולים הרלוונטיים.
- ב. על ידי בחינת השאלה אם ההחלטה מאזנת נכון בין זכויות יסוד סותרות של הצדדים המעורבים.
- ג. על ידי בחינת השאלות אם האמצעי שעליו החליטה הרשות מגשים את התכלית הראויה של החוק שמכוחו ננקט, אם ניתן היה להסתפק באמצעי שפוגע פחות ואם יש יחס ראוי בין הפגיעה בפועל בפרט ובין אינטרס הציבור.
- ד. על ידי בחינת עוצמת הפגיעה כשלעצמה של ההחלטה בזכותו של הפרט.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ע"פ 4424/98 סילגדו נ' מדינת ישראל

פגיעה בזכויות

8. אין פוגעים בזכויות שלפי חוק-יסוד זה אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו.

ע"פ 4424/98 סילגדו נ' מדינת ישראל

עוסק במידת הפגיעה בזכויות הפרט כאשר הרשויות מקבלות החלטות המוגבלות על פי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בפסק הדין נקבעו קריטריונים לבחינת מידת הפגיעה בזכויות הפרט בהתאם לסעיף 8 לחוק היסוד.

יישום:

מבחן המידתיות המורכב משלושה תתי-מבחנים עיקריים, אשר נועדו לבחון אם החלטת הרשות פוגעת בזכויות הפרט במידה העולה על הנדרש:

1. מבחן הקשר הרציונלי- האם האמצעי הנבחר על ידי הרשות מגשים את התכלית הראויה של החוק שמכוחו ננקט.
2. מבחן הפחות פוגע - האם ניתן היה להסתפק באמצעי שפוגע פחות בזכויות הפרט כדי להשיג את אותה תכלית.
3. מבחן המידתיות הצרה - האם יש יחס ראוי בין הפגיעה בזכויות הפרט לבין התועלת הציבורית המושגת מאותה פגיעה.

כאשר נשאלת השאלה אם החלטה של רשות פגעה בזכות לפי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו במידה העולה על הנדרש, יש לבחון את ההחלטה על פי מבחן המידתיות, כפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון ובסעיף 8 לחוק יסוד זה. מבחן המידתיות מבטיח שהפגיעה בזכויות הפרט תהיה רק כאשר אין חלופה שפוגעת פחות בזכויות הפרט, והפגיעה היא מוצדקת ומידתית ביחס לתועלת הציבורית המושגת.

31. שמשון הוזמן על ידי עו"ד עאמר לתת עדות בתיק פלילי מורכב. בשיחת הטלפון הראשונה בין הצדדים הביע שמשון חשש שההגעה לבית המשפט המרוחק ממנו תהיה כרוכה בהוצאות בסך 300 ש"ח. עו"ד עאמר הבטיח לשמשון שישלם לו עבור עדותו סכום של 300 ₪.
מה הדין?

- א. **עורך דין רשאי לשלם לעד עבור עדותו, כל עוד התשלום לא מותנה בתוצאות המשפט.**
- ב. עורך דין רשאי לשלם לעד עבור עדותו, רק כשמדובר במתן חוות דעת מומחה.
- ג. עורך דין לא רשאי לשלם לעד עבור עדותו בשום מצב, על מנת למנוע פגמים בהליך.
- ד. עורך דין רשאי לשלם לעד עבור עדותו, ובלבד שיידע את בית המשפט.

התשובה הנכונה היא א'

סעיף 35 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו-1986

תשלום לעד

35. לא ישלם עורך דין, לא יציע לשלם ולא יתן יד לביצוע כל תשלום או תמורה אחרת לעד תמורת עדותו, אם תשלום זה מותנה בתוצאות המשפט.

יישום:

במקרה של שמשון, עו"ד עאמר הבטיח לו תשלום של 300 ש"ח עבור עדותו, והסכום הזה מתואם להוצאות הנסיעה שהביע שמשון.

כיוון שהסכום נועד לכיסוי הוצאותיו של שמשון בלבד, ולא כתשלום על עצם העדות או כדי להשפיע עליה, הדבר תואם לכללים ואינו מהווה עבירה אתית.

32. שמעון כיהן כדירקטור חיצוני בחברת "בוני ישראל בע"מ" בתקופה שבין 5.4.2018 ל-21.3.2021. לוי חברו הטוב מחזיק ב-60% ממניות חברת בוני ישראל בע"מ, וביום 25.4.2023 ביקש לוי לקיים הצבעה באסיפה הכללית בנוגע למינוי נח, בנו של שמעון, כדירקטור בחברה.
מה הדין?

- א. כהונתו של נח כדירקטור כרוכה בניגוד עניינים מצד לוי כבעל שליטה ולכן אסורה.
- ב. לצורך מינוי נח כדירקטור על האסיפה הכללית לאשר את המינוי ברוב מיוחס של לפחות שני שלישים מקולות בעלי המניות שאינם מבעלי השליטה בחברה. החלטת האסיפה למנות את נח כדירקטור מוגבלת לתקופה של 3 שנים.
- ג. לצורך מינוי נח כדירקטור יש צורך באישור הדירקטוריון, האסיפה הכללית, ועדת ביקורת וועדת תגמול.
- ד. אין מניעה למנות את נח כדירקטור בחברה.

התשובה הנכונה היא ד'
סעיף 249(א) לחוק החברות, התשנ"ט-1999

איסור מינוי והעסקה (תיקון מס' 16) תשע"א-2011 (תיקון מס' 17) תשע"א-2011

249. (א) חברה, בעל שליטה בה ותאגיד בשליטתו לא יעניקו למי שיהיה כדירקטור חיצוני באותה חברה, לבן זוגו או לילדו טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, ובכלל זה לא ימנו אותו, את בן זוגו או את ילדו, לכהונה כנושא משרה באותה חברה או בתאגיד בשליטת בעל השליטה בה, לא יעסיקוהו כעובד ולא יקבלו ממנו שירותים מקצועיים בתמורה, בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות באמצעות תאגיד בשליטתו, אלא אם כן חלפו שנתיים מתום כהונתו כדירקטור חיצוני באותה חברה, ולעניין קרוב שאינו בן זוגו או ילדו – שנה מתום כהונתו כדירקטור חיצוני.

יישום:

במקרה של שמעון, מכיוון שהוא סיים את כהונתו כדירקטור חיצוני בשנת 2021, ועל אף שהוא חברו הטוב של לוי שהוא בעל השליטה בחברה (60% מהמניות), לאור הסייג בסעיף 249(א) הקובע כי הוראות סימן זה לא יחולו על מי שמכהן או על מי שיהיה בחברה כדירקטור חיצוני אין כל מניעה למנות את נח כדירקטור בחברה.

33. איזו מהבאות לא תיחשב פרסומת מטעה?

- א. פרסום ידיעה במוסף נדל"ן של עיתון יומי על פרויקט בנייה יוקרתי באחת מערי המרכז המהללת ומשבחת בצדק את הפרויקט מבלי לגלות שכותרת הידיעה הוא מנהל השיווק של הפרויקט.
- ב. השתתפותה של כתבת מוערכת בערוץ מסחרי בפרסומת ליקב מקומי.
- ג. פרסומת בערוץ טלוויזיה רומני לחברת תכשיטים בישראל המציגה טבעות יהלומים אשר בפועל הן מזויפות.
- ד. מאמר בעיתון יומי נפוץ המשבח את מסעדת "לה-פסטה" תחת הכותרת "זוכת תחרות המסעדה הטובה בישראל לשנת 2024" של קוראי העיתון.

התשובה הנכונה היא ד'
סעיף 7 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981

אחריות להטעיה בפרסומת

7. (א) היתה הטעיה בפרסומת, יראו כמפירים את הוראות סעיף 2 –
(1) את מי שמטעמו נעשתה הפרסומת ואת האדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו;
(2) אם היתה הפרסומת מטעה על פניה או שהם ידעו שהיא מטעה – אף את המפיץ או מי שהחליט בפועל על הפרסום.
(ב) הובאו בפרסומת עובדות בדבר התכונות של נכס או של שירות או בדבר ממצאי בדיקה שנעשתה בהם או בדבר התוצאות הצפויות מהשימוש בהם, יהא הממונה רשאי לדרוש ממי שמטעמו נעשתה הפרסומת או ממי שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו שיציג ראיות להוכחת אותן עובדות; לא הציג ראיות כאמור להנחת דעתו של הממונה, תהא בכך ראיה לכאורה שהפרסומת היתה מטעה, אולם תהא זו הגנה למי שמטעמו נעשתה הפרסומת ולאדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו כי לא ידעו ולא היה עליהם לדעת שהפרסומת מטעה.
(ג) (1) פרסומת העלולה להביא אדם סביר להניח, כי האמור בה אינו פרסומת, יראו בכך פרסומת מטעה אף אם תכנה איננו מטעה;

(2) המפרסם פרסומת בצורה של כתבה, מאמר או ידיעה עיתונאית, בלי לציין באופן ברור כי המדובר בפרסומת, יראו בכך פרסומת מטעה, אף אם תוכנה אינו מטעה;
(3) לענין סעיף קטן זה, השתתפות עיתונאי, לרבות מגיש, קריין או מנחה בכל כלי תקשורת, בפרסומת, יראו אותה כפרסומת מטעה, אם אין בה הבחנה ברורה בין עבודתו המקצועית לבין הפרסומת;
(4) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע כללים בדבר הנוסח והדרך שבהם על המפרסם לציין או לשדר כי מדובר בפרסומת.
(ד) חזקה שפרסומת נעשתה בידי מי שמצוין בה כמציע הנכס או השירות, אלא אם כן צוין אחרת בפרסומת עצמה.
(ה) פרסומת העלולה להטעות צרכן בישראל – אחת היא, לענין סעיף זה, אם נעשתה בישראל או מחוצה לה.

יישום:

1. חלופה א' – פרסום ידיעה ע"י מנהל פרויקט המהללת ומשבחת (בצדק) את הפרויקט שלו עצמו, ראשית, בהתאם לסעיף (1)(ג) לפיו פרסומת שאין האמור בה פרסומת הרי שהיא מטעה.
שנית, לפי לסעיף (2)(ג) מדובר בפרסומת משום שאין הבחנה ברורה בין עבודה המקצועית של המפרסם (מנהל הפרויקט) לבין הפרסומת (גם אם הידיעה נכונה).
לכן חלופה זו אינה נכונה.
2. חלופה ב' – השתתפות כתבת בערוץ מסחרי בפרסומת, לפי סעיף (2)(ג) מדובר בפרסומת משום שאין הבחנה ברורה בין עבודה המקצועית של המפרסמת (כתבת בערוץ – עיתונאית/מגישה/קריינית/מנחה) לבין הפרסומת. לכן חלופה זו אינה נכונה.
3. חלופה ג' – פרסומת המציגה טבעות יהלומים אשר בפועל הן מזויפות. לפי סעיף (ב) התחייבות שקרית בדבר תכונות הנכס היהלומים שהוכח שהם מזויפים הרי שיש בכך פרסומת מטעה. לכן חלופה זו אינה נכונה.
4. חלופה ד' – מאמר בעיתון יומי נפוץ המשבח את מסעדת "ילה-פסטה" תחת הכותרת "זוכת תחרות המסעדה הטובה בישראל לשנת 2024" של קוראי העיתון.
על פי סעיף (2)(ב) פורסם כי המאמר נעשה במסגרת תחרות של קוראי העיתון הרי שתוצאות השימוש הצפויות הן נכונות ויש לכותב המאמר הדרך להוכיח זאת.
ככל ומדובר בזכייה אמיתית בתחרות של קוראי העיתון, אין בכך הטעיה.
ולכן זו החלופה הנכונה ביותר.

34. סבא יוסף רכש דירת מגורים מקבלן ונפטר טרם סיום בניית הדירה. הנכד יונתן ירש את הדירה. לסבא יוסף לא היו דירות נוספות, ומועד סיום הבנייה הצפוי הוא כשנה לאחר פטירתו. ליונתן הנכד יש דירה נוספת שרכש לפני פטירת הסב.
האם יקבל יונתן פטור ממס שבח אם ימכור מיד את הדירה שירש מסבו?

- א. כן, משום שלסבא הייתה דירה אחת, ואילו היה הסבא מוכר אותה בחייו, הוא היה פטור ממס שבח.
- ב. לא, משום שהדירה אינה דירת מגורים לעניין מס שבח.
- ג. לא, משום שליונתן יש דירה נוספת, ופטור ממס שבח הוא לדירה יחידה.
- ד. כן, בתנאי שעברו 18 חודשים מיום רכישת הדירה על ידי יוסף הסבא.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיפים 1, 49 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963

הגדרות

בחוק זה – "מקרקעין" – קרקע בישראל לרבות בתים, בנינים ודברים אחרים המחוברים לקרקע חיבור של קבע;

הגדרה וחזקה

49. (א) לענין פרק זה, "בעלות" – לרבות חכירה כמשמעותה בהגדרת "זכות במקרקעין";

(תיקון מס' 34) תשנ"ז-1997

"היום הקובע" – יום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998);

(תיקון מס' 34) תשנ"ז-1997

"דירת מגורים מזכה" – דירת מגורים ששימשה בעיקרה למגורים לפחות באחת משתי התקופות שלהלן:

(1) ארבע חמישיות מהתקופה שבשלה מחושב השבח;

(2) ארבע השנים שקדמו למכירתה;
(תיקון מס' 34) תשנ"ז-1997 (תיקון מס' 36) תשנ"ז-1997
לענין הגדרה זו, יראו תקופה שבה לא נעשה בדירה שימוש כלשהו, או תקופה שבה שימשה הדירה לפעולות חינוך, לרבות פעוטון, או דת כפי שקבע שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, כתקופה שבה שימשה הדירה למגורים; לענין התקופה הקבועה בפסקה (1) – לא תובא בחשבון תקופה שקדמה ליום הקובע, ולענין התקופה הקבועה בפסקה (2) – לא תובא בחשבון תקופה כאמור, אם ביקש זאת המוכר.
(תיקון מס' 103) תשפ"ג-2023
(ב) לענין פרק זה יראו מוכר ובן זוגו, למעט בן זוג הגר דרך קבע בנפרד, וילדיהם שטרם מלאו להם 18 שנים למעט ילדים נשואים או ילדים יתומים מאחד או משני הוריהם – כמוכר אחד.

יישום:
בהתאם לסעיף 49(א)(2) תקופת מגורים מזכה היא תקופה של 4 שנים שקדמו למכירתה. במקרה דנן הדירה נרכשה ונמכרה בתקופה נמוכה מ-4 שנים.
עוד מצוין בסעיף 49 תקופה שבה לא נעשה בדירה שימוש תיחשב כתקופה שבה שימשה הדירה למגורים.
לכן לאור כל האמור לעיל יונתן לא יקבל פטור ממס שבח.

35. מה הדין לעניין עילת העושק לביטול החוזה כאשר הנעשק נפטר?

- א. ברירת הביטול מחמת עושק מתבטלת בפטירת הצד הנעשק.
- ב. **ברירת הביטול מחמת עושק יכולה לעבור לעיזבון של הצד הנעשק אם זה נפטר.**
- ג. ברירת הביטול מחמת עושק יכולה לעבור לעיזבון של הצד הנעשק רק אם נסיבות העושק ממשיכות להתקיים לגבי היורשים.
- ד. ברירת הביטול מחמת עושק מתבטלת בפטירת הצד הנעשק בהתקיימותה של ברירת ביטול אחרת.

התשובה הנכונה היא ב'
סעיף 18 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, סעיף 1 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965, רע"א 617/08 מלון עדן נהריה בע"מ נ' קסל

עושק

18. מי שהתקשר בחוזה עקב ניצול שניצל הצד השני או אחר מטעמו את מצוקת המתקשר, חולשתו השכלית או הגופנית או חוסר נסיונו, ותנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל, רשאי לבטל את החוזה.

הירושה

1. במות אדם עובר עיזבונו ליורשיו.

רע"א 617/08 מלון עדן נהריה בע"מ נ' קסל

יש לבחון חוזים למתן שירותי "דיור מוגן" בראי דיני "העושק הצרכני", המשלימים מכח הוראות חוק הגנת הצרכן, את הוראות העושק שבחוק החוזים; החוזה לדיור מוגן נשוא ההליך דנן עולה כדי "עושק צרכני" המצדיק את ביטולו והשבת התמורה ליורשים בניכוי שכר ראוי.

יישום:

כאשר הנעשק נפטר, השאלה היא האם עילת העושק לביטול החוזה ממשיכה לעמוד לזכות עיזבונו.

1. **סעיף 18 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973** קובע כי עילת העושק מאפשרת לנעשק לבטל חוזה אם החוזה נכרת בתנאים בלתי הוגנים עקב ניצול מצוקתו או חולשתו.
 2. **סעיף 1 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965** קובע כי עם פטירת אדם, זכויותיו עוברות לעיזבונו. כלומר, זכויות שבחוזים ודרישות לביטולם יכולות לעבור ליורשיו.
- בפסק הדין **רע"א 617/08 מלון עדן נהריה בע"מ נ' קסל**, נפסק כי עילת העושק נחשבת חלק מזכויותיו האישיות של הנעשק, ולכן לאחר פטירתו היא עוברת לעיזבונו. משמעות הדבר היא שהעיזבונו של הנעשק (היורשים) יכול לדרוש את ביטול החוזה על בסיס עילת העושק גם לאחר פטירתו.
- לסיכום, כאשר הנעשק נפטר, עילת העושק עוברת לעיזבונו, והיורשים יכולים לבקש את ביטול החוזה בעילת עושק.

36. כדי לקבל פטור מאחריות פלילית עקב חרטה, על הנאשם להוכיח כי "מחפץ נפשו בלבד ומתוך חרטה, חדל מהשלמת המעשה או תרם תרומה של ממש למניעת התוצאות שבהן מותנית השלמת העבירה".

מהי רמת ההוכחה הנדרשת?

- הוכחת הטענה ברמת ניצוץ ראיתי.
- הוכחת הטענה ברמה של מעבר לכל ספק סביר.
- הוכחת הטענה ברמה של מאזן ההסתברויות.**
- הוכחת הטענה ברמת ודאות קרובה לוודאי.

התשובה הנכונה היא ג'
סעיף 28 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, הלכה מבוססת ראו ע"פ 5767/14 פלוני נ' מדינת ישראל והפסיקה הנזכרת שם.

פטור עקב חרטה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

28. מי שניסה לעבור עבירה, לא יישא באחריות פלילית לנסיון, אם הוכיח שמחפץ נפשו בלבד ומתוך חרטה, חדל מהשלמת המעשה או תרם תרומה של ממש למניעת התוצאות שבהן מותנית השלמת העבירה; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מאחריותו הפלילית בשל עבירה מושלמת אחרת שבמעשה.

יישום:

לפי סעיף 28 לחוק העונשין וההלכה שנקבעה בפס"ד פלוני נ' מדינת ישראל, על הנאשם להוכיח את טענת החרטה ברמה של מאזן ההסתברויות, שהיא רמת הוכחה נמוכה יותר מ"מעבר לכל ספק סביר" הנדרשת להוכחת אשמה בפלילים.

37. דוד שהה בשנה האחרונה בארצות הברית. כשחזר לארץ נדהם לגלות כי משפחה של חסרי בית השתלטה על דירתו ומתגוררת בה כבר 7 חודשים.

האם יכול דוד להשתמש בכוח כדי לפנות את הפולשים?

- דוד לא יכול להשתמש בכוח כלשהו, אף לא בכוח סביר.
- דוד יכול להשתמש בכוח אך ורק בתנאי שיפעיל כוח במידה סבירה.
- דוד יכול להשתמש בכוח אך ורק אם יפעיל כוח במידה סבירה, ובתנאי שנתן לפולשים התראה והם לא פינו את הדירה בתוך 30 ימים.
- בשום מקרה לא ניתן להשתמש בכוח כלשהו היות שהדין אוסר שימוש בכוח. על דוד לפנות למשטרה או להגיש תביעת פינוי.

התשובה הנכונה היא א'
סעיף 18 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969

שימוש בכוח נגד הסגת גבול

18. (א) המחזיק במקרקעין כדין רשאי להשתמש בכוח במידה סבירה כדי למנוע הסגת גבולו או שלילת שליטתו בהם שלא כדין.
(ב) תפס אדם את המקרקעין שלא כדין רשאי המחזיק בהם כדין, תוך שלושים ימים מיום התפיסה, להשתמש בכוח במידה סבירה כדי להוציאו מהם.

יישום:

סעיף 18 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, מאפשר לבעל מקרקעין להשתמש בכוח סביר כדי להוציא פולשים בתוך 30 ימים מיום הפלישה.
במקרה של דוד, משפחת הפולשים כבר מתגוררת בדירתו במשך 7 חודשים, ולכן עברו יותר מ-30 הימים שבהם היה מותר לו לפנותם בכוח סביר בעצמו. כעת, דוד אינו רשאי לפנות את הפולשים בכוח (במידה סבירה), ועליו לפנות לבית המשפט כדי לקבל צו פינוי חוקי.

38. רונן הכה את מירה בפניה ביום, 30.6.2013 ומעוצמת המכה נשברו שתי שיניים בפיה. ביום 1.1.2020 הגישה מירה תביעת נזקי גוף נגד רונן. ביום 10.9.2024 נמחקה התובענה מחמת חוסר מעש של מירה. ביום 12.9.2024 מעוניינת מירה לחדש את תביעתה נגד רונן.

האם יכולה מירה לחדש את התביעה? אם כן – עד מתי?

- א. לא. התביעה התיישנה ביום 1.7.2020.
ב. כן. עד ליום 10.3.2025.
ג. **כן. עד ליום 10.9.2025.**
ד. כן. עד ליום 10.9.2026.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיפים 15, 16 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958

תובענה שנדחתה

15. הוגשה תובענה לפני בית משפט, לרבות בית דין דתי, והתובענה נדחתה באופן שלא נבצר מן התובע להגיש תובענה חדשה בשל אותה עילה, לא יבוא במנין תקופת ההתיישנות הזמן שבין הגשת התובענה ובין דחייתה.

תקופת ההתיישנות לאחר עיכוב

16. נתעכב מנין תקופת ההתיישנות כאמור בסעיפים 10 ו-12 עד 15, לא תסתיים התקופה לפני שעברה לפחות שנה אחת מן היום שבו חדל העיכוב; נתעכב מנין התקופה כאמור בסעיף 11 – לא תסתיים לפני שעברו לפחות שנתיים מן היום שבו חדל העיכוב.

יישום:

סעיף 15 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958 קובע כי במידה ותובענה נדחתה, לא יבוא במנין תקופת ההתיישנות הזמן שבין הגשת התובענה ובין דחייתה – קרי, הזמן מרגע הגשת התובענה ועד לדחייתה לא ייספר.

סעיף 16 לחוק קובע כי ככל והיה עיכוב בספירת תקופת ההתיישנות, תקופת ההתיישנות לא תסתיים אלא בחלוף שנה מהיום שבו חדל העיכוב.

למעשה – התקופה שממועד הגשת התובענה (1.1.2020) ועד מחיקתה (10.9.2024), תקופה של 4 שנים ו-9 חודשים אינה נספרת.

תקופת ההתיישנות מתחילה להיספר מרגע מחיקת התובענה ולמשך שנה בלבד – עד יום 10.9.2025.

39. חברת "ספורה" עוסקת בייבוא ושיווק של מוצרי איפור. לחברה אין מנכ"ל. שירי טוענת כי לא ייתכן שהחברה מתנהלת ללא מנכ"ל וכי חייבים למנות מנכ"ל לחברה. מנגד, גילה, דירקטורית בחברה, טוענת כי מכיוון שהחברה מנוהלת בפועל על ידי דירקטוריון החברה, אין חובה במינוי מנכ"ל לחברה.

מה הדין?

- א. כל חברה חייבת למנות מנכ"ל.
ב. כל חברה יכולה להיות מנוהלת על ידי דירקטוריון החברה, ולכן ספורה אינה חייבת במינוי מנכ"ל.
ג. רק אם ספורה היא חברה פרטית שאינה חברת אג"ח ונוסף על כך נקבע מפורשות בתקנון החברה שאין החברה מחויבת במינוי מנכ"ל, ספורה אינה מחויבת במינוי מנכ"ל והיא תנוהל על ידי דירקטוריון החברה.
ד. **אם ספורה היא חברה פרטית שאינה חברת אג"ח, ספורה אינה מחויבת במינוי מנכ"ל והיא תנוהל על ידי דירקטוריון החברה.**

התשובה הנכונה היא ד'

סעיף 119(ב) לחוק החברות, התשנ"ט-1999

מינוי המנהל הכללי

119. (תיקון מס' 17) תשע"א-2011

(ב) חברה פרטית שאינה חברת איגרות חוב רשאית למנות מנהל כללי אחד או יותר; לא מונה מנהל כללי, תנוהל החברה בידי הדירקטוריון.

יישום:

1. לחברת "ספורה" אין מנכ"ל.
2. שירי טוענת כי חייבים למנות מנכ"ל לחברה.
3. גילה (דירקטורית בחברה) טוענת שאין חובת מינוי מנכ"ל.
4. לטענתה של גילה – מכיוון שהחברה מנוהלת בפועל ע"י דירקטוריון החברה.

סעיף 119(ב) קובע כי חברה פרטית שאינה חברת איגרות חוב רשאית למנות מנכ"ל אחד או יותר. עם זאת, סעיף זה קובע כי ככל ולא מונה מנכ"ל – ניתן לנהל את החברה בידי הדירקטוריון. לפיכך במקרה דגן – גילה צודקת ולכן חלופה ד' היא הנכונה.

40. שגיא שכר את שירותיו של עו"ד איתן לטיפול בתביעה נזיקית שהגיש שגיא נגד חברת "המצליח" בבית משפט השלום בחיפה. במסגרת התכתבות באפליקציית מסרים בטלפון התפאר שגיא בפני עו"ד איתן כי לפני שנים גנב כספים ממעסיקתו הקודמת, חברת "שוק". לאחר שבוע זומן עו"ד איתן לחקירה במשטרה על אירוע הגניבה של שגיא מחברת שוק.

מה הדין?

- א. עו"ד איתן יוכל לחשוף את ההתכתבויות עם שגיא בפני החוקר המשטרתי.
- ב. עו"ד איתן יוכל לחשוף את ההתכתבויות עם שגיא בפני החוקר המשטרתי, רק אם שגיא ויתר על סודיות.
- ג. עו"ד איתן יוכל לחשוף את ההתכתבויות עם שגיא בפני החוקר המשטרתי, רק בצו בית משפט.
- ד. עו"ד איתן לא יוכל לחשוף את ההתכתבויות עם שגיא בפני החוקר המשטרתי.

התשובה הנכונה היא א'
סעיף 19 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986, סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961

שמירת סודיות

19. עורך דין ישמור בסוד כל דבר שיובא לידיעתו בידי לקוח או מטעמו, תוך כדי מילוי תפקידיו, זולת אם הסכים הלקוח במפורש אחרת; הוראה זו אינה חלה על גילוי בהליך משפטי, חקירה או חיפוש שאינו חסוי על פי סעיף 90 לחוק.

סוד מקצועי

90. דברים ומסמכים שהוחלפו בין לקוח לבין עורך דין ויש להם קשר ענייני לשירות המקצועי שניתן על ידי עורך הדין ללקוח, לא יגלה אותם עורך הדין בכל הליך משפטי, חקירה או חיפוש, מלבד אם ויתר הלקוח על חסינותם.

יישום:

1. שגיא שכר את שירותיו של עו"ד איתן לטיפול בתביעה נזיקית נגד חברת "המצליח".
2. במסגרת התכתבות בין השניים התפאר שגיא כי לפני מספר שנים גנב כספים ממעסיקתו הקודמת חברת "שוק".
3. לאחר שבוע זומן עו"ד איתן לחקירה על אירוע הגניבה של שגיא.

סעיף 19 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו-1986 קובע כי כלל עו"ד ישמור בסוד כל דבר שהובא לידיעתו ע"י לקוחו או מי מטעמו.
סעיף זה מחריג וקובע כי הוראת הסעיף אינה חלה על גילוי בהליך משפטי, חקירה, או חיפוש שאינו חסוי.

סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 קובע כי חילופי דברים שהוחלפו בין עו"ד לבין לקוחו והם בעלי קשר ענייני לשירות המקצועי שניתן ע"י עוה"ד – לא יגלה אותם עוה"ד בכל הליך משפטי, חקירה או חיפוש (ללא ויתור הלקוח על החסינות).

בענייננו – ההתכתבות אודות אירוע הגניבה של שגיא ממעסיקתו הקודמת אינה נוגעת לשירות המקצועי של עו"ד איתן.
עו"ד איתן מייצג את שגיא בתביעה נזיקית נגד חברה אחרת שאינה קשורה לגניבה.
לכן, עו"ד איתן אינו מחויב לחסינות ויכול למסור בחקירה את ההתכתבויות.